Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши № 281 (13.543).

10 ДЕКАБРЬ 1966 йил ШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

Янгиқўрғон районининг пахтакорлари кузги шудгорлашни Андижон областида биринчи бўлиб тугалладилар. Бу соҳада айниқса «Шарқ юлдузи» ва «Ленин йўли» колхозларининг механизаторлари алоҳида намуна кўрсатишди. Суратда: «Шарқ юлдузи» колхозининг илғор механизаторлари (чапдан) Ҳ. Солиев, Э. Юнусов, С. Саримсоқов ва А. Бойдадаев ўртоқлар. Уларнинг ҳар бири 90-100 гектардан ерни сифатли ҳайдаб берди.

Ш. Османов фотоси.

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ БАЁНОТИ

А. Н. Косигиннинг Францияга қилган визити муносабати билан Совет — Франция баёнотида СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан Франция давлат арбоблари ўртасида олиб борилган суҳбатлар Совет — Франция муносабатларини янада мустаҳкам ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик ва дўстлик муносабатларига айлантириш ишидаги янги катта қадам деб таърифланади.

А. Н. Косигин ва генерал де Голль, деб таъкидланади баёнотда, аввало, Европа проблемаларини 1966 йил 30 июндаги Совет — Франция декларацияси руҳида қараб чиқдилар. Кескинликни юмшатиш — Европа мамлакатлари ўртасидаги муносабатларни улардаги сиёсий тузумнинг қандай бўлишидан қатъи назар ва уларнинг мустақиллигини ҳамда миллий қиёфасини ҳурмат қилган ҳолда кўнгилдагидек ривожлантириб боришнинг биринчи зарур босқичидир. Бу борада дастлабки ижобий натижалар кўзга ташлана бошлади.

Ҳар иккала томоннинг эътиқодича, булар кетидан Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида йўлга қўйилаётган ва ривожланиб бораётган ҳамкорликдан ўрнак олиниб, Европадаги барча мамлакатлар ўртасида ҳам ҳамма соҳалардаги муносабатлар ривожланиб бориши керак. Шундай қилиб, деб кўрсатиб ўтилади яна баёнотда, миллий суверенитет, территориал бутунлик, куч ишлатмаслик ва давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларини ҳурмат қилган ҳолда Европада мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкин бўлур эди.

Суҳбатлар давомида Европа хавфсизлиги проблемаларини қараб чиқиш ва умумевропа ҳамкорлигини йўлга қўйиш учун келгусида умумевропа кенгашини чақириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Совет Иттифоқи ва Франция Бирлашган Миллатлар Ташкилоти уставининг принциплари ва мақсадларига содиқ эканликларини таъкидлаб, ҳозирги авлодни ва келгусидаги авлодларни ядро урушининг азоб-уқубатларидан қутқазишга ёрдам бермоқ учун ўзларининг барча имкониятларидан фойдаланишга қатъий бел боғлагандирлар.

Ҳар иккала томон куролсизланиш проблемасини муҳокама қилди. Ядро проблемалари ядро қуролини тарқатмаслик жиҳатидангина эмас, балки бу қуролни ишлаб чиқаришни тақиқлаш ҳамда мавжуд запасларни тугатиш жиҳатидан ҳам жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигини англаб, ҳар иккала томон ана шу қуролга эга бўлган давлатлар бу соҳада чинакам қуролсизланишни таъминлай оладиган воситаларни муҳокама қилишлари зарур, деб яна ҳисобладилар.

Шарқи-Жанубий Осиёда рўй берган ва тинчлик ишига хавф туғдираётган воқеалар тўғрисида фикрлашиб олинди. Ҳар иккала ҳукумат Вьетнамдаги уруш ҳаракатлари тобора кучаймоқда ва одамлар кўп қурбон бўлмоқда ҳамда моддий талафот тобора кўпаймоқда, деб яна бир бор қайд қиладилар. Улар ажнабийларнинг аралашуви натижасида аҳвол жиддийлашганлиги туфайли таассуф изҳор қиладилар. Бундай аҳвол қўшни давлатларни ҳам хавф остида қолдиради ва ҳозирги вақтда халқаро кескинликни юмшатиш, шунингдек кўп мамлакатлар ўртасида мустаҳкам тинч муносабатлар ўрнатиш йўлидаги асосий ғовдир. Ҳар иккала ҳукумат бу масала юзасидан ўз позицияларини таққослаб кўришни давом эттириш ва ўз фикрларини айирбошлаш ҳақида шартлашиб олди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотига келганда, Совет Иттифоқи ва Франция бу ташкилот ўз уставининг принциплари ва қоидаларига қаттиқ риоя қилиш ҳамда бу ташкилотнинг универсал бўлишини таъминлаш асосида иш кўриши лозим, деб ҳисоблайдилар.

А. Н. Косигин ва генерал де Голль ўз ҳукуматлари Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг иқтисодий тараққиётига кўмаклашиш проблемасига катта аҳамият бераётганликларини таъкидладилар.

Баёнотда яна таъкидлаб ўтилганидек, ҳар иккала томон Москвада Совет Иттифоқининг раҳбар давлат арбоблари ва Франция республикасининг президенти ўртасида музокаралар олиб борилган пайтдан буён Совет — Франция муносабатлари тез суръатлар билан ривожланаётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Улар 1966 йил 30 июнь декларацияси СССР билан Франция ўртасида барча соҳаларда — сиёсий, иқтисодий, илмий-техника ва маданий соҳаларда ҳамкорликни янада кенгайтириш учун ва умуман Совет — Франция муносабатларини мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтдилар.

Суҳбатлар давомида СССР билан Франция ўртасидаги иқтисодий ва илмий-техника ҳамкорлиги проблемалари ҳар томонлама қараб чиқилди. Мавжуд битимларни амалга ошириш соҳасида қилинган иш ҳозирнинг ўзидаёқ ижобий натижалар берганлиги мамнуният билан қайд қилинди. Томонлар ҳар иккала мамлакат ўртасида савдо-сотиқ, экономика, фан ва техника соҳасида узоқ муддатга мўлжалланган ҳамкорлик планларини биргаликда қараб чиқиш ва ишлаб чиқиш ҳақида шартлашиб олдилар.

Ҳар иккала томон рангли телевидение соҳасидаги, атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш ва космик тадқиқотлар соҳасидаги ҳамкорлик муваффақиятли амалга оширилаётганлигини таъкидлаб, ўзаро манфаатдорлик ва тенглик асосида, ҳар иккала томоннинг манфаатлари ва имкониятларини ҳисобга олиб, бу ҳамкорликни экономика, фан ва техниканинг янги соҳаларига татбиқ этишни истаётганликларини билдирдилар. Бу ҳамкорлик совет ва француз экономикасига бир хил даражада фойдали бўлган иш ва тадқиқотларни балансланштирилган асосда олиб бориш имконини беради. Бу ҳамкорлик ҳар иккала мамлакатдаги лабораториялар, тадқиқот марказлари ва корхоналар ўртасида алоқа ўрнатишга олиб келади. Ҳар иккала томон бу баёнотда СССР билан Франция ўртасида саноат ва савдо-сотиқ ҳамкорлигини янада ривожлантириш, денгизда кемалар қатнови, ҳаво алоқалари соҳасида, шунингдек маданият соҳасида алоқаларни кенгайтиришга умид боғлаганликларини билдирадилар.

СССР билан Франция ўртасидаги консуллик конвенцияси тузилди. Бу конвенция 1966 йил 8 декабрда Совет Иттифоқи ва Франция ташқи ишлар министрлари томонидан имзоланди.

Баёнотда мунтазам алоқаларни янада ривожлантириш муҳим эканлиги таъкидланади. Бундай алоқалар совет ва француз раҳбар давлат арбобларининг ўз позицияларини мувофиқлаштириб олиш мақсадида ҳар икки томонни қизиқтирадиган проблемаларни қараб чиқишларига имконият туғдиради, шунингдек баёнотда ҳар иккала ҳукуматнинг бир-бирлари билан мунтазам суратда маслаҳатлашиб туришлари наф келтиражаги уқтириб ўтилади.

Л. И. Брежнев ва Н. В. Подгорнийнинг Францияга қиладиган расмий визитлари, дейилади баёнотда, ўзаро келишиб олинадиган муддатларда ўтказилади, деб таъкидланди.

А. Н. Косигин СССР ҳукумати номидан Франция бош министри Ж. Помпидуни ўзи учун қулай вақтда расмий визит билан СССРга келишга таклиф этди. Бу таклиф қабул қилинди. Визит вақти дипломатик йўл билан аниқланади.

Томонлар 1966 йил 30 июндаги Совет — Франция декларациясини амалга ошириш тариқасида 1966 йил 9 ноябрда Кремль билан Елисей Саройи ўртасида бевосита алоқа йўли ўрнатиш тўғрисидаги битим имзоланганлигини мамнуният билан қайд қилдилар.

СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг Францияга қилган визити ва шу муносабат билан ўтказилган суҳбатлар, деб уқтириб ўтилади баёнотнинг охирида, СССР билан Франция ўртасидаги мавжуд самимий муносабатларни анча илгари силжитиш имконини берди ва изчил ривожланиб бораётган совет — француз ҳамкорлигини мустаҳкамлашга кўмаклашди. Бу визит совет ва француз халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, Европада ва бутун дунёда тинчликни сақлаш ишига янги жиддий ҳисса қўшади. (ТАСС).

БАҲОРНИ ЎЙЛАБ

Андижон районидаги «Октябрь» колхозида 10 та ҳайдов трактори билан ҳар куни 60-70 гектар ер чуқур шудгор қилиняпти. 10 та агрегат билан эса пахта майдонлари ғўзапоядан тозаланмоқда. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 300-350 килограммдан суперфосфат солиняпти. Ҳакимжон Мусаев, Тожиддин Сайфиддинов, Каримжон Набиев, Тўлқинбой Олқосимов ўртоқлар каби пешқадам механизаторлар сменада 6-7 гектардан ерни сифатли шудгор қилишяпти.

Н. САИДОВ.

Ленин орденли Умур Иброҳимов бошлиқ бригада пахтакорлари Шаҳрисабз районидаги «Қизил юлдуз» колхозида биринчи бўлиб шудгорлашни тугалладилар. Ер 36-40 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. Шудгорлаш олдидан ҳар гектар ерга 300 килограммдан суперфосфат солинди. Бригада аъзолари далага 4 тонна маҳаллий ўғит чиқардилар.

Шунингдек, қўшни Карл Маркс номли колхознинг Улаш Пўлатов бошлиқ бригадасида ҳам 61 гектар майдоннинг ҳаммаси сифатли шудгор қилиб қўйилди.

М. ҚОДИРОВ.

Ильич районидаги 19-совхоз механизаторлари шудгорлаш суръатини кун сайин кучайтиряптилар. Улар 1000 гектар майдонни сифатли ҳайдаб қўйдилар.

Келгуси йили хўжаликда, шунингдек қўшни 18-совхозда пахта майдони янги ўзлаштирилган ерлар ҳисобига 2000 гектар кенгайтирилади. Шу туфайли ҳар икки совхозда янги суғориш шохобчалари қазишга киришилди. Каналлар бетонлаштириляпти. 1000 гектар майдонда ариқлар қазиб бўлинди.

Д. МАМАТҚУЛОВ.

Амударё районидаги Максим Горький номли совхознинг Яхшим Жумабоев бошлиқ бригадаси пахтакорлари бу йил 82 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» териб олишди. Улар келгуси йили ҳосилдорликни 50 центнерга етказишни мўлжаллашяпти. Шу мақсадда пахта майдонлари тезкорлик билан ғўзапоядан тозаланяпти ва шудгор қилиняпти. Маҳаллий ўғит тўплаш ва далага чиқаришга катта эътибор бериляпти.

У. ИСКАНДАРОВ.

Фарғона районидаги Димитров номли колхознинг Мақсуда Каримова бошлиқ бригадасида шудгорлаш тамомланай деб қолди. Ер 29-30 сантиметр чуқурликда ҳайдаляпти. Шудгорлашнинг сифатли бўлишига фақат бу бригададагина эмас, балки колхознинг бошқа ҳамма бригадаларида ҳам катта эътибор беріляпти. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳатамбой Нишонов бошлиқ бригадада пахта майдонининг тўртдан уч қисми чуқур шудгор қилинди.

Т. МАМАТАЛИЕВ.

Расмий хабарлар

А. Н. КОСИГИН шарафига зиёфат

РАМБУИЕ, 9 декабрь. (ТАСС **махсус мухбири**). 8 декабрда музокаралар тамом бўлгандан кейин Франция президенти Ш. Де Голль СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Совет томонидан — А. Н. Косигинга ҳамроҳ бўлган кишилар, Франция томонидан бош министр Ж. Помпиду, экономика ва молия министри М. Дебре, ташқи ишлар министри М. Кув де Мюрвиль ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

А. Н. КОСИГИН ПАРИЖДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПАРИЖ, 9 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари бугун эрталаб самолётда Париждан Москвага жўнаб кетдилар.

Совет ҳукуматининг бошлиғи тўққиз кунлик расмий визит билан Францияда бўлди.

А. Н. КОСИГИН ФРАНЦИЯДАН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МОСКВА, 9 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Париждан Москвага қайтиб келди. У Франция республикасининг президенти генерал Шарль де Голлнинг таклифига мувофиқ, расмий визит билан Францияда бўлган эди.

КАЛИНИН ОБЛАСТИГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

КАЛИНИН, 9 декабрь. (**ТАСС махсус мухбири**). Бугун область драма театрида Калинин область меҳнаткашларининг областга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Мукофотни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин топширди. А. Н. Шелепин йиғилишда нутқ сўзлади.

А. Н. КОСИГИННИНГ ФРАНЦИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ОРҚАЛИ СЎЗЛАГАН НУТҚИ

ПАРИЖ, 8 декабрь. (**ТАСС махсус мухбири**). Расмий визит билан Францияда меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Франция телевидениеси орқали нутқ сўзлади. У бундай деди:

Азиз француз дўстлар! Президент генерал де Голль ва Франция ҳукуматининг таклифига биноан, ҳузурингизга келганимизга бир ҳафта бўлди. Шу вақт ичида биз давлат арбоблари билан, ажойиб мамлакатингиз турли доираларининг вакиллари билан учрашдик ва суҳбатлашдик. Ана шу учрашувларнинг ҳар бири бизлар учун унутилмас ва мароқли бўлди.

Бугун менга телевидение ёрдамида айниқса кенг аудитория билан учрашиш имконияти берилмоқда. Сизларнинг ҳаммангизга совет халқидан дўстона салом топширмоқ учун ана шу имкониятдан фойдаланишни истар эдим. Совет халқи Францияга ва унинг гражданларига осойишталик ва тараққиёт истайди.

Биз шу йил ёзда генерал де Голль Москвада бўлган вақтида бошлаб юборилган катта ишни давом эттирмоқ учун Францияга келдик. Биз давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар яна ҳам мустаҳкам, яна ҳам яқин бўлишига ҳаракат қилмоқдамиз. Сиёсий ва жамоат арбобларининг сарфлаган куч-ғайратини халқ қўллаб-қувватлаган тақдирда бунга эришиш мумкин.

Шу кунлар мобайнида олган таассуротларимиз Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиши совет халқи манфаатларига ҳам, Франция халқи манфаатларига ҳам мос бўлиб тушаётганлигига бўлган ишончимизни комил қилди. Французларнинг мамлакатимизга бўлган муносабатининг ўзи, Франция бўйлаб қилган сафаримиз вақтида биз борган ҳамма жойда уларнинг бизга кўрсатган меҳрибонлиги ва самимийлиги буни яққол кўрсатиб турибди. Биз пойтахтдан ташқари Тулузада, Лионда, Гренобльда бўлдик. Француз халқининг ана шу дўстона муносабатлари ҳамма жойда ва ҳамма соҳада — Франция давлат арбоблари билан қилган суҳбатларимизда ҳам, заводларда, университетларда ва тадқиқот марказларида бўлган учрашувларда ҳам ўз ифодасини топди.

Мамлакат бўйлаб қилган сафаримизда, ажойиб шаҳарларингизнинг кўчаларида юрганимизда аҳоли билан кўп марта учрашдик. Ҳамма жойда меҳрибон, илтифотли ва дўстона нигоҳларни кўрдик. Бу эса, француз халқининг кайфиятини Совет Иттифоқи халқлари билан дўст бўлиб, тинчликда яшашни истаганлигини жуда яхши акс эттирар эди. Биз ана шу Совет Иттифоқи халқларининг вакилларимиз.

Бизни Францияда меҳмондўстлик билан кутиб олган кишиларнинг ҳаммасига ўз ўртоқларим номидан ва шахсан ўз номимдан самимий миннатдорчилик изҳор этишни истар эдим.

Генерал де Голлга яна бир марта миннатдорчилик билдиришни истайман. Биз у билан бугунги кунни ҳам якунловчи музокараларга бағишлаб Рамбуйда ўтказдик. Биз бош министр Помпиду жанобларидан ва Франция ҳукуматининг бошқа аъзоларидан миннатдормиз. Мен Париж, Тулуза, Лион, Гренобль мэрларига биз бўлган департаментларнинг префектларига ҳамда биз учрашган бошқа расмий кишиларга ҳам ташаккур изҳор этишни истар эдим.

Ана шу кишиларнинг сарфлаган куч-ғайратлари ва бизга яратиб берилган имкониятлар туфайли визитимиз мароқли ва фойдали бўлди.

Бизга Францияни катта тарихга, бой маданиятга, ривож топган фан ва техникага эга бўлган мамлакат сифатида кўрсатдилар. Биз заводларда, университетларда ва лабораторияларда бўлиб, ишчилар ва инженерлар, олимлар ва студентлар билан учрашдик. Франция жаҳон илмий-техника ва индустриал тараққиётига катта ҳисса қўшмоқда, деб айтишга ҳақлимиз.

Бизни кўпгина янги проблемалар билан таништирдилар. Франциянинг илмий ва техник ходимлари ана шу проблемаларни ҳал қилиш устида иш олиб бормоқдалар. Бу ходимлар кўпинча оригинал йўл билан иш кўриб жуда яхши натижаларга эришмоқдалар.

Совет лабораторияларида ҳам ана шундай тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Кўп ҳолларда совет ва француз олимлари олиб бораётган ишлар бир-бирини тўлдирмоқда ёки параллел бормоқда. Бу эса, ана шу соҳада, фан соҳасида, техника соҳасида ҳамкорлик қилиш учун катта истиқболлар очиб бермоқда.

Мен сизларга Францияда олган баъзи таассуротлар ҳақида гапириб бердим. Сизлар мамлакатимиз ҳаёти билан ва унинг келажакка мўлжалланган режалари билан қизиқсангиз керак, албатта. Яқин келажакда Совет Иттифоқи ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлайди.

Мамлакатимиз ана шу санага яқинлашаётган ҳозирги вақтда у ўз тараққиётининг янги босқичига қадам қўйди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг куч-ғайрати совет халқининг турмуш даражасини янада кўтариш ва унинг моддий, маънавий ва маданий талабларини янада тўлароқ қондириш манфаатларини кўзлаб ижтимоий-сиёсий тузумимизнинг барча афзалликларидан энг кўп даражада фойдаланишга қаратилгандир.

Сиз билан бизнинг давлатимизнинг ички тузилиши турличадир. Лекин ўртамизда кенг ҳамкорлик ривожланиб боришига бу нарса халақит бермайди. Биз амалда тинч-тотув яшаш ана шунда, деб биламиз.

Турли социал системага мансуб бўлган икки буюк давлат — Совет Иттифоқи билан Франция ўз муносабатларини биринчи марта мустаҳкам негизда қуришга ва алоқа ҳамда муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш йўлидан қадам-бақадам олға боришга қатъий қарор қилдилар. Мамлакатларимиз ўртасидаги яқинлашув қандайдир муваққат характерга эга эмас, қандайдир муваққат субъектив факторлар билан белгиланмайди. Бу — икки мамлакат халқларининг хавфсизлиги учун, Европа хавфсизлигини ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун француз — совет муносабатларининг моҳиятини тушунишга асосланган қатъий йўлдир.

Биз сизлар билан бир қитъада яшамоқдамиз. Давлатларимиздан ҳар бирининг хавфсизлиги умуман Европа хавфсизлигидан ажралмас эканлиги тушунарлидир. Шу сабабли, Европа проблемалари юзасидан бир-биримизнинг позицияларимизни тушуниш, бу позицияларни яқинлаштириш Совет Иттифоқи билан Франция учун, тинчлик иши учун биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Зафар дарвозаси ёнида номаълум солдат қабрини иззат-ҳурмат билан зиёрат қилганимизда биз Европа гитлерчилар агрессияси даврида айниқса оғир дамларни бошидан кечирган пайтда мамлакатларимиз халқлари ўз давлатларининг ҳаётий манфаатларини ва бутун Европа қитъасидаги халқларнинг ҳаётий манфаатларини қўлга қурол олиб биргаликда ҳимоя қилганликлари ҳақида ўйладик.

Муайян доиралар Европадаги кескинликни кучайтиришга яна уринаётган ҳозирги вақтда биз урушнинг олдини олиш ва тинчликни таъминлаш йўлида ўз куч-ғайратимизни бирлаштиришимиз керак.

Европада давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиши кескинликни юмшатишга хизмат қилмоғи учун, аввало, иккинчи жаҳон уруши натижасида ва урушдан кейинги даврда унинг ривож топиши туфайли Европада қарор топган реал воқеликка асосланиш зарур ва аксинча сиёсат Европадаги мавжуд чегараларни ревизия қилиш ва Европа территориясини қайтадан тақсимлаш мумкин деган хом хаёлларга асосланиб олиб бориладиган бўлса, бу ерда рўй берган туб тарихий ўзгаришлар пайқалмайдиган бўлса Европада мустаҳкам тинчлик бўлиши мумкин эмас. Ғарбий Германияга ядро қуроли бериб қўйиб бу сиёсатни барқарор қилишни истовчилар мавжуд бўлган ҳозирги вақтда бундай сиёсат тинчлик иши учун хатарли оқибатларга олиб келиши мумкин.

Генерал де Голль билан Москвада бошлаб, Парижда давом эттирган бизнинг музокараларимиз Совет Иттифоқи ҳам, шунингдек Франция ҳам Европанинг келажагини унинг проблемаларини тинч йўл билан ҳал қилишда, Умумевропа ҳамкорлигини ривожлантиришдадир, деб биладилар. Бу ҳамкорлик кескинликни юмшатишга хизмат қилган бўлур эди.

Тинчликни ва халқаро хавфсизликни таъминлаш вазифаси фақат Европа проблемаларидангина иборат бўлиб қолмай у умумий характерга ҳам эгадир, албатта.

Журналистлар билан бўлган учрашувимизда мен гапириб ўтганимдек, ҳозир жаҳондаги умумий вазият билан боғлиқ бўлган ташқи сиёсатга доир ҳар қандай масала Вьетнам воқеаларига бориб тақалади. Биз Францияда эканмиз, Америка Қўшма Штатларининг Вьетнам халқига қарши агрессиясидан французлар жиддий ташвишланганликларига ишонч ҳосил қилдик.

Совет Иттифоқи курашаётган Вьетнамни қўллаб-қувватлаб, унга мадад бериб турибди. Бу фақат сиёсий мададгина эмас, шу билан бирга катта моддий мадад ҳамдир. Биз қатъий айтамизки, агрессияга чек қўйилмагунча бундай мадад давом эттирилаверади.

Президент де Голль билан қилган суҳбатларимиз давомида муҳокама қилинган масалалар доирасига Вьетнам проблемаси кирмай қолиши мумкин эмаслиги табиий, албатта. Совет Иттифоқи билан Франция Вьетнамда рўй бераётган воқеаларга баҳо беришда кўпгина умумий қарашга эгадир. Америка Қўшма Штатларининг Вьетнам халқига қарши олиб бораётган агрессияси халқаро кескинликни юмшатиш, давлатлар ўртасида мустаҳкам тинч муносабатларни ўрнатиш йўлидаги асосий тўғаноқдир. Биз ўз позицияларимизни таққослаб кўришни давом эттириш ва Вьетнам проблемаси юзасидан қарашларимизни бир-биримизга билдириш ҳақида келишиб олдик.

Бу қисқа нутқда президент де Голль билан, бош министр Помпиду ва Франциянинг бошқа давлат арбоблари билан биз фикрлашиб олган барча темаларга тўхталиб ўтиш мумкин эмас, албатта. Ҳа, афтидан, бунга унчалик катта зарурат ҳам бўлмаса керак, чунки яқин вақт ичида бўлиб ўтган музокараларни якунловчи ҳужжат ҳам эълон қилинади. Мен шу нарсани таъкидлаб ўтишни истардимки, биронта йирик халқаро масала, шу жумладан, ядро қуролини тарк қилиш ва ядро қуролининг бундан буён тарқалишига йўл қўймаслик проблемалари суҳбатларимизда эътибордан четда қолмади.

Музокараларимизда совет — француз муносабатларининг амалий масалалари катта ўрин олди. Мамлакатларимизнинг дўстона муносабатлари конкрет формаларга эга бўлганлигини ана шунинг ўзи кўрсатиб турибди.

Шу амалий масалалардан баъзиларинигина айтиб ўтаман. Биз шундай йўлларни муҳокама қилдикки, мамлакатларимиз шу йўллардан бориб, бундан кейинги йилларда ўзаро савдони анча кенгайтиришлари мумкин. Мен бунда бу соҳадаги шундай қадамларни назарда тутмоқдаманки, бу қадамлар ҳозирги оддий коммерция манфаатларинигина таъминлаб қолмасдан, шу билан бирга, ҳар икки мамлакатни иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришга ёрдам берувчи фактор ҳам бўлиши мумкин. Мамлакатларимиз айрим ишлаб чиқаришларни ва ҳатто бутун-бутун тармоқларни ривожлантира олар эди. Бу тармоқларнинг маҳсулоти узоқ давр давомида бир-бирларига етказиб берилган бўлур эди. Биз суҳбатлар давомида ана шу муҳим ишни қандай бошлаб юбориш тўғрисида келишиб олдик.

Совет — француз муносабатларининг дўстона характери, мамлакатларимизнинг иқтисодий имкониятлари бизга ҳамкорликни барча янги соҳаларга ёйиш имконини беради, биз бунга шубҳаланмаймиз. Шуни айтиш кераккки, ҳозир мен сизнинг олдингизда нутқ сўзлаш шарафига эга бўлган телевидение ана шу самарали ҳамкорликнинг конкрет соҳаларидан биридир.

Кўпгина соҳаларда совет ва француз олимлари, инженерлари, конструкторларининг ижодий тафаккурини бирлаштириш ҳар икки мамлакатда техника тараққиётини анча жадаллаштириши мумкин, миллий ресурсларни тежаш, куч-ғайратни кам сарфлаб катта натижаларга эга бўлиш имконини беради. Бунга эришмоқ учун олимлар, мутахассислар, саноат билан боғлиқ бўлган кишилар бир-биримизнинг имкониятларимизни яхшироқ ўрганишлари зарур. Шу сабабли, биз франциянинг фан, техника ва маданият намояндаларини Совет Иттифоқида кўрар эканмиз ҳамиша хурсанд бўламиз ва ана шундай алоқаларни янада ривожлантириш тўғрисида бундан буён ҳам ғамхўрлик қиламиз.

Пировардида шуни айтишни истардимки, музокараларнинг боришидан ва бу музокараларнинг якунларидан биз тўла қаноат ҳосил қилдик. Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда мавжуд бўлган ишонч ва ҳамжиҳатликни яна ҳам кўпроқ даражада мустаҳкамлаш учун сиёсий иқтисодий ва бошқа соҳаларда ҳар томонлама ҳамкорлик йўлидан яна ҳам олға бориш имкониятига эгамиз.

Биз эртага Ватанимизга жўнаб кетамиз. Биз Франция билан Совет Иттифоқи ўртасида ўрнатиладиган келгуси муносабатларга катта ва тўла асосли умид билан қараймиз.

Совет халқи шу нарсага батамом аминки, қаҳрамонона традицияларга эга бўлган, мард ва актив, тинчликсевар Франция халқи тинчлик ва хавфсизликнинг жиддий таянчидир. Совет кишилари француз халқи билан дўстликни қадрлайдилар ва ҳозирги вақтда ва келгусида ана шу дўстликнинг аҳамиятини тушунадилар. Француз халқи ҳам совет — француз муносабатларининг аҳамиятини ана шундай қадрлайди, деб ўйлайман. Бизнинг олдимизда катта йўл, ҳамкорлик йўли, икки улуғ халқнинг дўстлик йўли очиқ.

Азиз дўстлар! Сизларнинг ҳаммангизга муваффақият ва фароғат тилайман.

Яшасин Франция!

Яшасин совет — француз дўстлиги!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР РАЙОН (ШАҲАР) ХАЛҚ СУДЛАРИНИНГ ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари халқ маслаҳатчиларининг ваколат муддати тугаганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети **Президиуми қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судларининг халқ маслаҳатчилари сайлови 1967 йил январь-февралига белгилансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

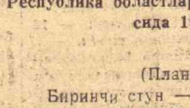

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 9 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда ҳайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	1,2	96,3	Андижон	2,5	78.1
Самарқанд	2,5	93,6	Фарғона	1.9	56.8
Сирдарё	2,6	87,1	Сурхондарё	3,9	56.4
Хоразм	0,8	84,3	ҚҚ АССР	0.5	20.3
Қашқадарё	2,1	81,9	Республика бўйича	2,4	78.2
Бухоро	3,5	78,9			

ҚОҒОЗДА ҚОЛГАН ТАДБИРЛАР

Партия турмуши

«Восход» совхози партия комитетига 7 та партия ташкилоти бирлашган бўлиб, уларнинг ҳисобида 82 коммунист, шу жумладан 11 партия аъзолигига кандидат бор. Улар чорвадорлар, пахтакорлар, механизаторлар ва бошқа касб эгалари ўртасида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини авж олдириш, совхоз коллективи олдида турган хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашда меҳнаткашларнинг ижодий активлигини ошириш йўлида бир қатор тадбирларни амалга оширишга интилмоқдалар.

Лекин партия комитети фаолиятида бир қатор нуқсонлар борки, улар партия ҳаёти ва раҳбарлик принципларига, КПСС Устави талабларига зиддир. Партия ташкилоти ўз ҳисобидаги коммунистларнинг активлиги, ташаббускорлигини оширишга ҳақида етарли ғамхўрлик қилмайди.

Иш плани — партия комитети фаолиятининг компасидир. Коммунистлар ва барча ишчиларнинг куч ва ғайратини бир мақсадга йўлламоқ учун аввало нималар қилиш кераклигини одатда партия комитети белгилаб олиши керак. Ҳар бир коммунистга конкрет топшириқ бериш ва уни бажариш муддатлари ана шу планда ўз аксини топмоғи даркор.

Афсуски, ана шундай яхши ўйлаб тузилган, совхоз коммунистлари олдида турган муҳим вазифаларни акс эттирган иш плани «Восход» совхози партия комитетида йўқ. Тўғри, партком ҳар квартал учун планлар тузади, унинг бажарилиш муддатларини белгилайди, лекин унинг мазмуни, ҳаётга тадбиқ этилиши қандай?

Партком тузган планда фақат партия йиғилиши ёки комитет мажлисини ўтказиш куни ва кун тартиби қайд этилган. Унда кундалик ташкилотчилик ва тарбиявий ишларнинг конкрет вазифалари акс этмайди. Совхоз партия ташкилотининг ишини планлаштиришда турмушга яқинлик, изланиш, партия ишининг янги ва қизиқарли, таъсирчан формаларини ҳаётга тадбиқ этиш сезилмайди. Партком ва бошланғич партия ташкилотларининг иш планида асосий эътибор хўжалик вазифаларига қаратилган. Тўғри партия ташкилоти хўжалик вазифаларини амалга ошириш учун ёрдам бериши керак. Лекин бу деган сўз — хўжалик раҳбарлари функциясини такрорлаш деган маънони англатмайди.

Планларнинг мазмунига назар ташлайлик. Уларнинг кўп қисмини «Партияга қабул қилиш», «Кадрларни тасдиқлаш» каби бўлимлар эгаллаган. Масалан, биринчи бўлим партия ташкилотида оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи деган масалани кўриб чиқиш планлаштирилди. Лекин бу иш қоғозда қолиб кетди. 9 ой мобайнида 36 масала планлаштирилган бўлса, уларнинг қарийб ярми муҳокама қилинмади.

Бу ерда иш планларини тузиш ва уларни бажаришда расмиятчилик одат бўлиб қолган. Чунончи 1-кварталда 5, иккинчи кварталда 6, учинчи кварталда 4 масала муҳокама қилинмай қолди. Партком секретари ўртоқ Жовли Аҳмедов негадир бунга бепарво қараётир.

Совхозда оммавий-сиёсий ишларни жонлантиришга кам аҳамият берилянти. Кўргазмали агитация шу куннинг талабига жавоб бермайди. Хотин-қизлар билан ишлаш, уларни раҳбар лавозимларга кўтариш эътибордан четда қолган. Шундай катта совхозда атиги уч хотин-қиз раҳбар лавозимларда ишлайди.

Партком иш планлари тузганда ўз қарорлари ижросини текширишга деярли аҳамият бермайди. Юқори партия органлари қарорларининг бажарилиши, партия XXIII съезди қарорларининг амалга оширилиши ҳақидаги масалалар ҳам эътибордан четда қоляпти.

Чироқчи район партия комитети «Восход» совхози партия ташкилотининг фаолиятини ўзининг бюросида икки марта муҳокама қилди. Бу яхши албатта, лекин унинг самараси бўлмади. Партком бюро қарорларидан тегишли хулоса чиқариб олмади. Балки, совхоз партия комитети район партия комитетининг амалий ёрдамига муҳтождир. Ҳа, партиявий-ташкилий ишлар бу ерда шу куннинг талаби даражасида эмас. Шунинг учун ҳам партия ҳаётининг бу муҳим участкасини яхшилашга райком кўмак бермоғи даркор.

Р. УРОҚОВ.

Қашқадарё области.

Депутат

ЛАВҲА

Колхоз тузумининг дастлабки йилларида айрим шахслар биринчи тракторларни хатто далага яқинлаштирмаган эдилар. Кармананинг яқинидаги бир қишлоқда 1932 йилда худди шундай ҳодиса содир бўлган эди. Ўша вақтда Норқул ота Сойибназаров биринчи марта қишлоқ Советининг раиси қилиб сайланган эди.

Ҳа, шундан буён 34 йил ўтди. Бу орада Норқул отанинг ҳаёти, иш фаолиятида нималаргина юз бермади дейсиз! Ленин комсомоли сафида кўлига қурол олиб янги ҳокимиятни мустаҳкамлашда актив иштирок этди. У, коммунист ва комсомол активистлар билан бирга қулоқлар, дин пешволари, совет ҳокимиятининг душманларига қарши курашди. Ер ислоҳотини ўтказиш, партия, комсомол ячейкалари ташкил этиш, коллектив хўжаликлар, жумладан ҳозирги Навоий районидаги «Москва», «Ленинград», «Бухоро», Свердлов номли колхозларни тузишда қатнашди.

Яқинда Норқул ота туғилиб ўсган, вояга етган қишлоқда бўлдик. Ажойиб нуроний чол билан кўришдик. У билан самимий суҳбатлашдик.

* * *

Навоий районидаги Арабсарой қишлоқ Советига 67 депутат сайланган экан. «Бухоро», «Ленинград» колхозларининг меҳнат аҳли депутатликка биринчи бўлиб Норқул отанинг номзодини якдиллик билан кўрсатишган. 16- марта-я! Бу халқ меҳри-муҳаббатининг ифодаси эмасми? Унинг халқ иши учун жон фидо қилишига — элнинг берган юксак баҳоси эмасми?

Қишлоқ Советининг иши билан танишар эканмиз, депутатларнинг сайловчилар наказларини бажариш учун курашаётганликларини билиб олдик.

Янги ўқув йили бошланганидан буён қишлоқ Советининг мактаб-маориф доимий комиссияси иш фаолияти билан қизиқдик.

1965 — 66 ўқув йили тугаши билан комиссия аъзолари аввалдан белгиланган тадбирларни амалга ошира бошлаганлар. Қишлоқ Совети территориясида иккита ўн йиллик, 3 та саккиз йиллик, 5 та бошланғич мактаб бор. Уларнинг ҳаммасида таълим-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилган.

Депутатлар умумий мажбурий таълим ҳақидаги қонунни амалга оширишда мактаб коллективларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Мактаб микрорайонларидаги болаларнинг ҳаммаси ўқишга тортилган. Албатта, бунга осонлик билан эришилгани йўқ.

Кунларнинг бирида Норқул отанинг ёнига келган «Бухоро» колхоз хотин-қизлар Советининг раиси:

— Каромат Орипова ўқишга келмай қўйган эмиш. Унаштириляпти. Яқинда тўй бўлармиш... — деди.

Тўққизинчида ўқийдиган Кароматними? Ўқишни тугатишга бир йил қолганда-я..., таажжубланди Норқул ота. Бунга йўл қўйиш мумкин эмас.

Депутатлар, Зайнаб Аҳмедова ва Норқул отанинг ўзи Кароматлар оиласига бир неча бор қатнашди. Тўй қиз мактабни тамомлагунча қолдирилди. 9-синф ўқувчиси Норбуви Шукурова депутатлар ёрдами билан яна ўз жонажон мактабига қайтди.

Кишилар кўнглини топиш, уларнинг ҳурматига сазовор бўлиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келмайди. Норқул ота эса ўзининг одамларга нисбатан ғамхўрлиги, меҳрибонлиги туфайли кишилар ҳурматига сазовор бўлганлардан. У кексалигига қарамай, тиним нималигини билмайди. Ким ёрдамга муҳтож бўлса, ўшанга қўл чўзади. Ҳар бир меҳнаткашнинг «дардига даво» топишга интилади.

«Ленинград» колхозида Темир Тоғаев оиласи бошига тушган ғам-ғуссани ҳамма билади. Унинг жигарбанди, севимли ўғли қарийб ўн беш йилдан бери жўшқин ҳаётимиздан четда шол бўлиб ётибди. Лекин, бемор хеч қачон якка қолдирилгани йўқ. Колхозчилар, депутатлар унинг олдига тез-тез келиб туришади. Норқул ота эса, ҳаммадан кўпроқ бу оиланинг меҳмони бўлиб туради, яқиндан ёрдам беради.

Норқул ота пахта йиғим-терими қизғин бораётган долзарб кунларда депутатларнинг диққат-эътиборини давлат планларини тезроқ бажаришга сафарбар этди.

— Қишлоқ Советимиз бўйича 2725 гектар пахта майдонига эгамиз, — дейди Норқул ота, — бу йил она-Ватанга 6210 тоннадан кўпроқ пахта топширилди. Мажбуриятимиз ошиғи билан бажарилди.

... Норқул ота ўзининг фидокорона меҳнати учун бир неча марта тақдирланди. Унинг кўкрагини «Меҳнат Қизил Байроқ» ва «Ҳурмат белгиси» орденлари, бир неча медаллар безаб турибди.

Халққа хизмат қилиб обрў орттирган ажойиб инсон Норқул ота Сойибназаров билан хайрлашар эканмиз, унга сиҳат-саломатлик, узоқ умр тиладик.

А. ФОЗИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СУРАТДА: илғор сараловчи Одина Зокирова. У Қўқон шойи тўқув фабрикаси коллективининг Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига олган мажбуриятини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

В. Сироткин фотоси.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан

ШОҲИМАРДОН ФОЖИАСИ

⊙ Янги йилнинг аланга чулғаган биринчи куни. ⊙ Мачитга ўт қўйган... ислом ҳимоячилари. ⊙ Ким эди ўша? ⊙ Совет Иттифоқи Маршали В. Соколовский қўл қўйган буйруқ.

□ □

Ҳамзаободда, ўтюрак шоир Ҳамза Ҳакимзода мавзолейидан тепароқда ярми ёниб кетиб, қорайиб қолган баланд бир терак бор. Бу терак бундан қирқ беш йил муқаддам ёнган. Тўғрироғи, у ёнидаги қишлоқ мачити билан бирга, тириклайин ўт ичида қолган қизил аскарлар билан бирга ёнган. Шундан буён худди табиат томонидан ўша машъум фожиага қўйилган ҳайкалдай корайиб туради. Яқинда унинг ёнгинасида ўша фожиа қурбонлари хотираси ҳурмати ундан ҳам баланд ёдгорлик ҳайкали қад кўтарди. Терак-ку яна бир неча йил турар, лекин одамлар қўйган ҳайкалчи?... Бу энди умрбод қолади!

Ҳозир култепаси қолган мачитга ўт кетган кунда, 1922 йилнинг биринчи кунида у билан бирга йигирма тўрт ярадор қизил аскар ҳам тириклайин ёнган дейишади. Қандай даҳшат! Қандай одамхўрнинг қўлидан келган иш бу!

Бу машъум воқеанинг тарихи шундай: 1921 йилнинг сўнгги кунларида Фарғона фронтига қарашли 7- алоҳида Туркистон отлиқ бригадасининг бир отряди Шоҳимардонга отлар учун ем-хашак тайёрлагани боради. Қайтатуриб, босмачилар қуршовига тушиб қолади. Кейин орқага чекиниб, қишлоқ мачитига жойлашиб мудофаага ўтади. Отряд ўзидан ўн баробар кўп бўлган Ёрмат Маҳсум ва Нурмат кўрбоши босмачиларининг ҳужумини уч кун давомида қайтариб турган. Таслим бўлиш ҳақидаги таклифларига ҳаргал рад жавоби олган босмачилар уларни мачит билан биргаликда тириклайин ёқиб юборишга қарор қилишган. Янги йилнинг биринчи куни кеч тушиши билан керосинга буланган латталарни ёқиб мачит ичига ота бошлаганлар. Томни тешиб кизиллар устидан туйилган қалампир кукунини сепишган. Бундан ҳам бир иш чиқмагандан кейин мачит томига ўт қўйиб юборишган...

Руҳонийлар илгаридан «мачитнинг ҳатто ёғочини ёқиб бўлмайди» дейишади. Лекин ўзларини дин йўлига тиккан ислом ҳимоячилари нима қилишди?! Мачитнигина эмас, унга одамларни қамаб ёқиб юборишди-ку! Бундан ўта ваҳшийлик бўлиши мумкинми?!

Ўша кеча кизиллар учун икки йўл қолган эди, холос. Жанг қилиб ўлиш ёки таслим бўлмай тириклайин ёниб кетиш эди. Оёқда тура оладиганлар биринчисини афзал кўришди. Лекин улар истасаистамаса ярадор аскарлар учун иккинчи йўл қолган эди. Отряднинг ярми, йигирма тўрт аскар оғир яраланиб ётарди. Нима қилишсин?... Тақдирга тан беришсинми?!

Кутилмаганда ур-а! садоси янграб кетади. Сўнгги ўқ ва гранаталар билан қарши ҳужумга ўтган кизиллар босмачиларни тамоман довдиратиб қўйиб, кўз очиб юмгунча қуршовни ёриб ўтиб ўзларини жарга ташлаб яширинадилар. Уларнинг ҳеч қаёққа қочиб қутила олмасликларига кўзи етган босмачилар таъқиб қилмай тонг отишини кута бошлайди. Бу вақт тепаликдаги мачит улкан гулханга айланган, ярадор қизил аскарлар ўт ичида сўнгги марта нафас олишар, уларнинг ноласи тиниб борарди. Яширинган қизиллар эса уларга ёрдам бера олмаётганларидан эзилиб тишларини-тишларига қўйиб, кўкракларини ерга бериб ётишарди.

Худди шу вақтда махсус отлиқ отрядлар Фарғона — Шоҳимардон йўлида ёрдамга шошиб келарди. Улар «Шоҳимардон. Қуршовда колдик. Ёрдам беринг» деган хабар олишган эди. Бу хатни штабга кечга яқин оти терга ботиб кетган бир деҳқон келтирган. Унинг жондан кечиб қуршовни қандай ёриб ўтгани ҳозиргача маълум эмас. У ўзининг кимлигини ҳам танитмаган. Хатни топшириб ўз йўлига қайтган Бу қаҳрамонликка тенг ҳиммат эмасми?! Олижанобликни, камтаринликни қаранг!

Эндиликда ўша деҳқоннинг кимлигини аниқлаб, номини тарихга киритиб қўйиш биз учун қарз ҳам фарз. У шунга лойиқ иш қилиб қўйган. Агар у шу хабарни қарийб юз чақирим йўл босиб Фарғонага етказмаганда нима бўларди. Тирик қолган қизил аскарларнинг қисмати мачит ичида ёнганларникидан бошқача бўлиши мумкинмиди?!

Ярим кечада отлиқ бригадалар Шоҳимардонга етиб келганда тепаликдаги мачит ҳамон алангаланиб ёниб ётарди. Разведка бу ерда оғир жанг бўлганидан, кўз очиб қулоқ эшитмаган фожиа содир бўлганидан хабар келтиради. Буни эшитганлар қасос учун қасам ичишади. Шу тундаёқ босмачи тўдалари тор-мор қилиб ташланади. Улар уч юз қурбон бериб, омон қолганлари тоғ оралиқларига бош олиб кочади.

Яқин-яқинларгача бу қаҳрамонларнинг номини кўпчилик билмасди. Тирик қолганларнинг қаерда яшаётгани хам маълум эмас эди. Фарғона область ўлкашунослик музейи коллективи шу йўлда катта қидирув ишлари олиб борди. Юзлаб одамлар билан ёзишмаларни йўлга қўйди. Қаҳрамонларни топди. Воқеани тиклади. Архивдан Фарғона фронти штабининг Шоҳимардон фожиаси қаҳрамонларидан ўн кишини Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш ҳақидаги буйруғи ҳам топилди. Унга Фарғона қисмлари қўмондонининг ўринбосари В. Наумов билан штаб бошлиғи ҳозир Совет Иттифоқи Маршали В. Соколовский қўл қўйган.

Музей ходимлари, Шоҳимардон воқеаси қаҳрамонларидан собиқ қизил аскарлар — П. Овсянников ва Е. Теток Белоруссия ҳамда Оренбург областида яшаётганликларини аниқладилар. Мачит ичида қуршовда қолган отряд командири Н. Каплин эса бундан ўн йил муқаддам Тобольск шаҳрида вафот этган экан. Ёрдамга етиб бориб босмачиларни тор-мор этганлардан В. Богомолов билан В. Бардадин Тошкентда, Г. Румянцев Мойлисойда, М. Козлов Андижонда яшаётирлар. Шу кишиларнинг хотиралари билан Шоҳимардон воқеаси тикланди. Музей ходимлари қидирув ишларини давом эттиришяпти. Уларнинг олдида қизиллар қуршовга тушиб колгани ҳақида Фарғонага хабар келтирган ҳиммати баланд ўзбек деҳқонининг кимлигини аниқлашдек шарафли вазифа турибди. Бу ишда ўз кўмагини аямайдиганлар кўплаб топилишига ҳеч шубҳа йўқ.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭЪТИБОРСИЗЛИК

— Вой-бў намунча тутун?..

— Бу ошхонами, дудхона?

— Кўзми ёки..., — суҳбатни чўрт кесди столлар остиданароқдан бўшаган шишаларни териб қопга солаётган хотин, — ана эшик пештоқида ёзиғлиқ-ку.

Нарироқда кимдир кассир Т. Ульянова билан жиғиллашиб турарди. Суриштирсак бу Чилонзор районидаги 4- қурилиш бошқармасининг ишчиси Исмат Назаров экан.

— Бу қандай гап, — дейди у жиғи бийрон бўлиб, — ошхона ҳам шундоқ ифлос бўладими?

Полда чанг, папирос қолдиқлари... Столлардан қалампир топсанг туз йўқ, туз топсанг... Деворда «Бу ерда спиртли ичимликлар ичиш ман қилинган» деб ёзилган-у, уборщицалар ароқхўрларни стакан билан таъминлаб туришади. Ошхонада овқат тури кам, сифати паст. Шикоят дафтарини сўраганимизда:

— Йўқ, деб айтдим-ку. Уни ошхонамиз мудири Ольга Димитровна олиб кетган. Тушундингизми, вассалом, — деди Ульянова гапни қисқа қилиб.

— Нима ҳаққи бор? — сўзга аралашди яна биров.

— Уни бориб ўзидан сўранглар. — жеркиб ташлади кассир.

Тошкент вокзали шаҳримиздаги энг гавжум, гўзал жойлардан. Бу ерга ҳар кун минг-минглаб кишилар келиб-кетишади. Пойтахт тўғрисида ўз таассуротларини шу ердан бошлайдилар. Бироқ, у ерда жойлашган Тошкент темир йўли ишчилар таъминоти бўлимига қарашли 7- ошхонага кирган кишининг бу ердаги тартибсизлик ва ифлосликдан кўнгли ранжийди.

Буни кўра-била туриб ўзини «бехабарликка» солиб юрган ошхона раҳбарлари М. Дружинин ва Р. Михайлова ўртоқларга танбеҳ бериш ўрнига ҳеч ким уларнинг «мушугини пишт» демаётганига ҳайронмиз.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
Н. ҲАЙДАРОВ.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Андижон область партия комитетининг навбатдаги пленумида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бешинчи пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. Ҳ. Ҳайдаровнинг докладида ва сўзга чиққанларнинг нутқларида Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақада намуна кўрсатган Володарск номидаги Андижон тикув фабрикаси ва «Гулбоғ» пахтачилик совхозининг партия ташкилотлари мисол қилиб кўрсатилди. Ана шу корхоналарнинг коммунистлари ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилмоқдалар, беш йиллик топшириқларни муваффақиятли бажариш учун олиб борилаётган курашга бошчилик қилмоқдалар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ҚИЗИЛҚУМ ТАДҚИҚОТЧИСИ

ЮБИЛЯРИМИЗ

□ □

Баъзи кишилар ҳақида гап юритилганда миясга энг аввало «у биринчилардан эди» деган фикр келади. Худди шундай фикрни атоқли ўзбек зоологи Теша Зоҳидович Зоҳидов ҳақида ҳам айтиш мумкин.

Теша Зоҳидов камбағал боғбон оиласида туғилган. Бошланғич маълумотни Қўқонда ташкил этилган биринчи совет мактабида олади. 15 ёшида эса Қўқон педагогика техникумига ўқишга киради. Уни тамомлагандан кейин мактабда биологиядан дарс беради. Орадан бир йил ўтгач, Фарғона область партия комитети уни Тошкентга олий ўқув юртига йўллайди. У Ўрта Осиё Давлат Университетининг биология факультетига кириб ўқий бошлайди. Ундаги меҳнатсеварлик ва илмга чанқоқлик профессор Даниил Николаевич Кашкаровга ёқиб қолади ва ёш мутахассисни умиртқалилар кафедрасида аспирант қилиб олиб қолади.

Т. Зоҳидов университетнинг 3-курсида ўқиётган пайтидаёқ зоологик терминларнинг ўзбекча луғатини тузишдек муҳим ишга қўл урди. Аспирантурада ўқиётган вақтида бу ишни туғаллайди ва «Зоология бўйича рус—латин—ўзбек қисқача луғати» қўлланмасини нашрдан чиқаради.

Умуртқалилар зоологияси кафедраси Ўзбекистоннинг турли районларига доимо илмий экспедициялар уюштириб турар эди. Ана шу экспедицияларнинг ҳаммасида аспирант Теша Зоҳидов фаол иштирок этади. 1936 йилда у муваффақият билан кандидатлик диссертациясини ёқлайди.

Биология фанлари кандидати Теша Зоҳидов ва профессор Е. П. Коровин раҳбарлигида Қизилқумнинг жанубида олиб борилган комплекс экспедиция натижалари чорвачилик хўжаликлари ўртасида Кизилқум яйловларини тўғри тақсимлашга асос бўлди.

Т. Зоҳидовнинг 1948 йили Ленинград Давлат Университетининг биология факультетида ёқлаган докторлик диссертацияси ҳам Қизилқумга бағишланган эди. Айниқса, Т. Зоҳидовнинг «Қизилқум чўлларининг биоценозлари» монографияси диққатга сазовордир.

Теша Зоҳидович ўзининг 35 йиллик илмий фаолияти даврида 50 га яқин илмий иш яратди. Унинг номи фақат бизнинг мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳур. 1958 йили у Лондонда бўлиб ўтган 14-Халқаро конгрессда қатнашади. 1961 йилнинг мартида Теша Зоҳидович Зоҳидов Ҳиндистон зоологияси халқаро академиясининг умумий мажлисида, шу академиянинг ҳақиқий аъзоси қилиб сайланади. АҚШдаги Индиан ва Мичиган университетлари зоологларининг илтимоси билан у ўша олий ўқув юртларида «Ўрта Осиё чўлларини ўзлаштиришнинг биологик асослари» деган темада лекция ўқийди:

Ҳозир Теша Зоҳидович чет эл олимлари билан, жумладан Чехословакия, Польша, Югославия ва бошқа бир қатор мамлакатларнинг йирик олимлари билан мустаҳкам илмий алоқа боғлаган.

Олим республика олий ўқув юртлари учун ўзбек тилида дарсликлар тайёрлаш ишига ҳам катта ҳисса қўшди. У А. Г. Банников, Н. А. Бобринский, Б. С. Матвеевларнинг «Зоология» китобини, профессор В. Ф. Наталининг «Умумий биология» асарларини ўзбек тилига таржима қилган.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Теша Зоҳидов ўзининг кўп қиррали илмий ишини педагоглик билан бирга қўшиб олиб боради. У 20 йилдан ортиқроқ вақт давомида Тошкент Давлат университетининг умуртқалилар зоологияси кафедрасини бошқариб келмоқда. Унинг жуда кўп шогирдлари фан кандидати ва фан доктори деган илмий даражани олишга муваффақ бўлдилар. Теша Зоҳидов ҳозир ҳам 5 аспирант ва 1 докторантга раҳбарлик қилмоқда.

Т. Зоҳидовнинг катта хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланди. У Ленин ордени, 3 та Меҳнат Қизил Байроқ ордени, шунингдек медаль ва Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган.

Бугун республикамиз олимлари талантли тадқиқотчи Т. З. Зоҳидовнинг 60 йиллик юбилейини нишонламоқда. Биз ҳам бу қувончли кунда олимга узоқ умр, ижодий ишларида яна ҳам катта муваффақиятлар тилаймиз.

Д. ОРТИҚОВ.

МУКОФОТ МУБОРАК, ШИФОКОРЛАР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Совет халқининг соғлиғини сақлаш, медицина фани ва медицина саноатини ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 2 декабрдаги фармонига мувофиқ соғлиқни сақлаш ва медицина саноати ходимлари СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Шу жумладан Ўзбекистон ССРдан қуйидагилар мукофотланди:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Жалилова Раҳима Жалиловна — 10-шаҳар касалхонасининг врачи.

Эшонхўжаева Адиба — 17-поликлиниканинг бош врачи.

Кальмиков Борис Николаевич — 1-республика касалхонасининг врачи.

Левитанус Мария Борисовна — 8-поликлиниканинг врачи.

Маъсумов Содиқ Алиевич — Тошкент медицина институти кафедрасининг мудири.

Мўминов Ёқуб Каримбобоевич — Н. А. Семашко номли Ўзбекистон Курортология ва физиотерапия илмий-текшириш институтининг директори.

Ҳакимова Ҳалима — 1-шаҳар юқумли касалликлар касалхонасининг медицина ҳамшираси.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Абдуллаев Камол — Травматология ва ортопедия илмий-текшириш институти республика касалхонасининг врачи.

Азизов Маннон Азизович — Тошкент фармацевтика институтининг ректори.

Бобохонов Муборак Раҳимхонович — 3-тери-венерология касалликлари диспансерининг врачи.

Бойко Валентин Митрофанович — Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари.

Ваҳобов Ҳалил Азизович — 4-поликлиниканинг врачи.

Воинов Михаил Николаевич — Тошкент тўқимачилик комбинати медицина-санитария қисмининг врачи.

Дембовская Татьяна Никифоровна — 22-поликлиника бўлимининг мудири.

Жалолов Ҳайдар Жалолович — 4-сил касалликларига қарши кураш диспансерининг врачи.

Исломбеков Ражаб Қоплонович — СССР Медицина фанлари академияси Ўзбекистон ўлка медицинаси институти директорининг ўринбосари.

Каримова Ўғил Поччаевна — 15-шаҳар касалхонасининг врачи.

Макарова Агриппина Васильевна — 3-шаҳар болалар юқумли касалликлари касалхонасининг санитаркаси.

Мирабдуллаева Ҳакима Миршариповна — 1-шаҳар касалхонаси бўлимининг мудири.

Миралиева Бувниса Қултоевна — 15-шаҳар болалар касалхонасининг врачи.

Муҳаммаджонова Бахри — шаҳар тез ёрдам касалхонаси бўлимининг мудири.

Набиева Ҳамида Шариповна — «Ташкенткабель» заводи медицина-санитария қисмининг врачи.

Рихсиев Ғиёс — Тошкент химия-фармацевтика заводининг цех бошлиғи.

Саидова Насиба Хўжаевна — 4-шаҳар физиотерапия касалхонасининг врачи.

Сулаймонова Ҳамра Сулаймоновна — 1-республика руҳий касалликлар касалхонаси бўлимининг мудири.

Тўрақулов Ёлқин Холматович — СССР Медицина Фанлари академияси Ўзбекистон ўлка медицинаси институти лабораториясининг мудири.

Турсунов Файзулла Исмоилович — сил касалликлари илмий-текшириш институти республика касалхонаси бўлимининг мудири.

Умидова Зулфия Иброҳимовна — Тошкент медицина институти кафедрасининг мудири.

Фетисова Галина Ильинична — 20-поликлиниканинг тиш касалликлари врачи.

Холматов Тошмат — шаҳар тез ёрдам медицина станциясининг фельдшери.

Шомирзаев Абдували — 1-марказий касалхонанинг бош врачи.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Алимов Абдували — 10-дорихонанинг контролёри.

Алимова Ёдгор — 9-поликлиниканинг медицина ҳамшираси.

Аҳмаджонова Маҳфуза — 6-болалар касалхонасининг медицина ҳамшираси.

Боқиева Махсума Боқиевна — 12-поликлиниканинг врачи.

Ботирбеков Анвар Сатторович — «Ўзбекистон» республика санаторийсининг бош врачи.

Бесировнова Антонина Поликарповна — республика сил касалликларига қарши кураш диспансерининг врачи.

Ғаниева Холида Шукуровна — 2-марказий касалхона бош врачининг ўринбосари.

Гротхус Екатерина Григорьевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг старший инспектори.

Ғуломова Туҳфа — 1-поликлиниканинг медицина ҳамшираси.

Елисеева Капитолина Николаевна — шаҳар онкология диспансери бўлимининг мудири.

Зиновьева Вера Константиновна — 1-пойафзал фабрикаси медицина-санитария қисми бош врачининг ўринбосари.

Зуфаров Комилжон Аҳмаджонович — Тошкент медицина институтининг ректори.

Иноғамова Нафиса — медицина-санитария қисми бўлимининг мудири.

Эшонхўжаев Арслон Аброрович — 1-шаҳар сил касалликлари касалхонаси бўлимининг мудири.

Казнова Мария Ефимовна — 10-поликлиника бўлимининг мудири.

Камолов Акром — Тошкент тўқимачилик комбинати медицина-санитария қисмининг бошлиғи.

ҲОСИЛДОРЛИК ОШЯПТИ

Куйбишев номли колхоз бу йил давлатга 2890 тонна ўрнига 3.263 тонна «оқ олтин» сотиб, йиллик пахта тайёрлаш планини анча ошириб бажарди. Ҳосилдорлик ўтган йилдаги 25,8 центнердан 27,5 центнерга кўтарилди. Сотиболди Қўшматов, Мелиҳасан Гараев ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган звеноларнинг аъзолари гектаридан 28-32 центнердан хирмон кўтариб, ҳосилдорликни янада ошириш учун катта имкониятлар борлигини амалда кўрсатдилар.

Колхозда ҳосилдорликнинг ошишига пахта майдонлари кузда ўғитланиб, барвақт ва сифатли шудгорланаётгани туфайли эришилаётир. Масалан, ўртоқ Эргаш Йўлдошев бошлиқ звено аъзолари бултур кузда ерни ўз вақтида ўғитлаб, шудгорлаганликлари натижасида 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўтган йилги 23 центнер ўрнига бу йил 26,2 центнердан ҳосил олдилар.

Колхознинг Куйбишев участкасида ҳосилдорлик кейинги йилларда ниҳоятда пасайиб кетган эди. Ҳар гектар ердан атиги 13-15 центнердан ҳосил олинарди. Бурноғи йили колхоз правлениеси партия ташкилоти билан маслаҳатлашиб, бу участкага коммунист ўртоқ Бектош Оқбердиевни бошлиқ қилиб тайинлади. Ўртоқ Оқбердиев ишни асосан кузги шудгордан бошлади. Ер 35-40 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. Бу тадбир участкада ҳосилдорликнинг кескин кўтарилишида муҳим омил бўлди.

Шу кунларда далада 12 ҳайдов трактори унумли ишлаяпти. 450 гектар ер шудгорлаб қўйилди. Мансур Фатхуллин пахта еридан 120 гектарни сифатли шудгор қилди. У, кунига 7-8 гектардан ер ҳайдаб, смена топшириғини ошириб бажараётир. Шунингдек, механизатор Қўчқор Эгамқулов ҳам «ДТ-54» маркали трактор билан ҳар куни 5-6 гектардан ер ҳайдамоқда.

— Кузги шудгор — мўл ҳосил гарови, — дейди колхоз раиси ўртоқ Мираҳмад Қўчқоров, — Лекин у эрта муддатларда сифатли ўтказилгандагина яхши самара беради. Ер ҳозир жуда оби-тобида. Ағдарилган тупроқ донадор бўлиб кўчади. Шу билан бирга, тракторларга ҳам унча зўр келмайди, ёнилғи кам сарф бўлади. Биз шуни ҳисобга олиб, шудгорлашни тезроқ тамомлаш учун зарур чораларни кўряпмиз.

Колхозда ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга, маҳаллий ўғитдан ташқари, 300 килограммдан суперфосфат солиняпти. У қор ва ёмғир суви таъсирида ернинг мағзига яхши сингади, кучини ошириб, ҳосилдор қилади.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.
Ўрта Чирчиқ райони.

Пастдарғом районидаги «Коммунизм» колхозининг механизатори Амир Бойматов келгуси йил ҳосилига пухта замин яратишда ўз касбдошларига ўрнак бўляпти. У ер ҳайдаш смена нормасини 1,5-2 баравар адо этмоқда. Суратда: А. Бойматов.

А. Кузьменко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЧОРВАЧИЛИК ФЕРМАЛАРИДА

ФАРҒОНА. Олтиариқ райони чорвадорлари давлатга 1109 тонна гўшт топшириб, йиллик планни бажардилар.

Т. УМАРОВ.

ХОРАЗМ. Ҳазорасп районидаги Нариманов номли колхоз сут сотиш йиллик планининг муддатидан илгари бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди.

А. РУЗМЕТОВ.

ФАРҒОНА. Поп районидаги «Москва» колхозининг аъзоси Эркабуви Қосимова ҳар бош сигирдан 2010 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олиб, мажбуриятини шараф билан бажарди.

А. АННАЗАРОВ.

САМАРҚАНД. Улугбек номли колхознинг Муқаддас Тўраев мудирлик қилаётган сут-товар фермаси Самарқанд районидаги илғор коллективлардан бири. Бу ерда йиллик сут тайёрлаш плани анча ошириб адо этилди.

М. МУСАЕВ.

ОРЖОНИКИДЗЕ. Район чорвадорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, меҳнатда яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар чорва моллар сонини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини оширишга эришяптилар. Район хўжаликлари давлатга пландаги 80980 ўрнига 81 минг центнер сут сотиб, йиллик планни ошириб адо этдилар. Бу муваффақиятга Фрунзе номли, Карл Маркс номли, «Ленинград» колхозлари, 14-«Хўжакент», 13-«Бўстонлиқ», «Химик», «Дурмон» совхозларининг чорвадорлари катта ҳисса қўшишди. Ҳозир ана шу хўжаликларда мажбурият ҳисобига сут тайёрланяпти.

И. РУСТАМОВ.

КОЛХОЗДА БИР КУН

РЕПОРТАЖ

Ҳазорасп районидаги Нариманов номли колхоз машъал Хоразмнинг илғор хўжаликларидан бири ҳисобланади. Колхоз бу йил қарийб 2000 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 39 центнердан зиёд пахта олганлиги, унинг даромади уч ярим миллион сўмдан ошиб кетиши бунинг далилидир.

Биз колхозга эрталаб келдик. Дастлаб старший экономист Машариф Қувоқовнинг кабинетига кирдик. Ундан хўжаликнинг йиллик фаолиятига тааллуқли маълумотларни айтиб беришни илтимос қилдик. Мана, улар: Колхоз бу йил 2566 гектар майдонда деҳқончилик қилган. Шундан 1985 гектарида пахта етиштирилган. Ҳар гектар ердан пландаги 32,9 ўрнига 39 центнердан — ҳаммаси бўлиб 7742 тонна пахта олинган. Бу йил 3 миллион 584 минг сўм даромад олиш кутилмоқда. Шундан 1 миллион 630 минг сўми колхозчиларнинг меҳнатига тақсимланади. Ҳар бир иш кунининг қиммати 3 сўм 85 тийинни ташкил этади. Ҳар бир колхозчининг йиллик ўртача даромади 1340 сўмга тўғри келади.

Энди, колхоз аъзолари ўз меҳнатлари роҳатини кўраётганликлари, уларнинг маданий ва маиший турмуш даражаси ҳақида қисқагина ҳикоя қилиб бермоқчимиз. Ҳосил йиғим-теримини муваффақиятли тамомлаган колхоз пахтакорлари, механизаторлари шу кунларда келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш мақсадида далада ғайрат билан меҳнат қилишяпти Пахта ва бошқа экинлар майдонини шудгорлаш, ўғит жамғариш ва далага ташиб чиқариш билан бир қаторда, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, ҳосилдорликни оширишда жуда катта роль ўйновчи ирригация ва мелиорация ишларига алоҳида эътибор берилмоқда Ариқ ва зовурлар тезкорлик билан тозаланяпти. Ёш экскаваторчи Собир Нуриддинов сменадоши билан бир кунда 150 метр зовурни тозаламоқда. Тажрибали экскаваторчилар эса бундан икки баравар кўп иш бажаришяпти. Механизаторларнинг бир қисми далани ғўзапоядан тозалаш билан, қолганлари эса ерни шудгорлаш билан банд. Колхозчилар ҳам бекор ўтиришгани йўқ. Улар корчовка қилинган ғўзапояни пайкал четига ташиб чиқариб, ғарам қилишяпти, маҳаллий ўғит тўплашяпти, уни пахта ерига сочишяпти.

Колхозчиларнинг бир қисми қурувчилар бригадаларида ишлашмоқда. Колхоз посёлкасида кўп сонли янги уйлар қурилмоқда 35 уй эрта-индин битказилади. Уларга колхозчиларнинг оилалари кўчиб киради.

— Колхозимизда, — дейди хўжалик партия ташкилотининг секретари М. Аҳмедов, — тўртта участка бор. Ҳар бир участканинг ўз посёлкаси мавжуд. Биз ана шу посёлкаларни тугатиб, барча колхозчиларни марказий посёлкага кўчириш, хутор системасига барҳам беришга қарор қилганмиз. Шу мақсадда уй-жой қурилишига зўр беряпмиз.

Собир Давлатов бошлиқ қурувчилар бригадасининг иши билан танишдик. Бу бригада кўп йиллардан буён колхозда хўжалик бинолари қуриш билан шуғулланган эди. Ҳозир эса уй-жойлар қуряпти.

— Биз, — дейди у, — уйларни типовой лойиҳалар асосида қуряпмиз. Ҳар бир уйда бешта хона бор. Марказий посёлка канализациялаштирилди. 1967 йилнинг биринчи кварталида узунлиги 45 километрдан иборат водопровод тармоғи қурилиши ҳам тамомланади. Ҳозирча колхозчилар суюлтирилган газдан фойдаланишяпти. Яқин орада колхоз посёлкасига табиий газ кела бошлайди.

Қурувчилар билан хайрлашгач, магазинга кирдик. Унинг мудири Аҳмад Раҳимов бугун эрталабдан буён олтита «Рекорд-6» ва «Сигнал-2» маркали телевизор сотилганини, радиоприёмник, мотоцикл ва бошқа маданий буюмларга талаб катта эканлигини айтди. Бироқ, деди у, матлубот кооперацияси колхозчиларнинг талабини тўла қондиролмаётир

Нариманов номли колхоз посёлкасида колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш учун зарур бўлган ҳамма нарса бор. Касалхона, 150 кишилик дам олиш уйи, радиоузел, тўртта мактаб, клуб, учта кўчма кино, олти минг томдан иборат китоб фонди бўлган кутубхона ва бошқалар колхозчилар хизматида Ҳар беш колхоз хонадонидан биттасида шахсий кутубхона бор. Колхоз аъзолари бир неча минг нусха газета, журналларга обуна бўлишади, кўплаб китоб сотиб олишади.

Кеч кирди Уйларда, кўчаларда электр чироқлари ёнди. Клубга қувноқ ёшлар тўпланишди. Бу ерда музика ва хор тўгараклари ишлаб турибди.

Колхоз аъзоларининг фарзандларидан 30 га яқин киши Тошкент, Самарқанд ва бошқа шаҳарларнинг олий ўқув юртларида таълим олишяпти. Шу куни колхоз аъзолари ўз фарзандларидан 9 кишини Совет Армияси сафига узатишди. Бўлажак жангчилар Бекчон Собиров, Одамбой Бобоев ва бошқалар ҳақида илиқ сўзлар айтилди. Улар Ватанимизнинг муносиб ҳимоячилари бўлишларига ишонч билдирилди. Уларнинг кўпчилиги тўла ўрта маълумотга эга, турли хил машиналарни ҳайдашни билишади.

Кечқурун колхоз партия ташкилотининг секретари Матчон Аҳмедов кабинетида суҳбатни давом эттирдик. У келгуси йилдаги вазифалар ҳақида гапириб берди. Пахта етиштириш анча кўпаяди. Бу йил колхоз механизаторлари «зангори кема»лар бункеридан 2600 тонна пахта тўкишди. Келгуси йили бу миқдор 3500 тоннага етказилади.

Келгуси йили ҳар гектар ердан олинадиган пахтанинг миқдорини камида 40 центнерга етказиш мўлжалланади. Бу осон эмас, албатта. Лекин колхоз аъзолари бунинг уддасидан чиқиша олади. Улар мўл ҳосил етиштириш соҳасида бой тажриба тўплашган, етарли техника мавжуд.

Партком секретари коммунистларнинг намунали ишлари, улар оммага кўрсатаётган ибрат ҳақида алоҳида қизиқиш билан гапирди. Партия ташкилоти ҳисобида 135 коммунист бор. Бундан ташқари, колхоз комсомол ташкилоти 520 йигит ва қизни ўз сафига бирлаштирган. Пахтакорлар меҳнати, уларнинг маданий ва маиший ҳаётига тааллуқли барча масалалар уларнинг ёрдамида муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Коммунистлар ва комсомоллар ишлаб чиқаришни юксалтириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, колхоз экономикасини янада мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашнинг олдинги сафида бормоқдалар.

А. БУХОРБОЕВ.

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

БУХОРО, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Бу ерда Ўзбекистон ССР Госплани илмий-техника ахбороти ва пропагандаси институти томонидан чақирилган саноат корхоналари бош инженерлари, илмий техника ахбороти ходимлари, шунингдек техника пропагандаси кутубхоналари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди.

КПСС XXIII съезди қарорлари асосида республика саноат корхоналарида илмий-техника ахборотларининг ҳозирги аҳволи ва истиқболлари ҳақида Ўзбекистон ССР илмий-техника ахбороти ва пропагандаси институти директорининг ўринбосари Ф. М. Прасс, область саноат корхоналарида илмий-техника ахборотлари пропагандасининг вазифалари хусусида Бухоро обкомининг секретари А. Абдурауфов ва бошқа ўртоқларнинг докладлари тингланди.

Тўпланганлар кўпгина саноат корхоналарида техника тараққиёти ҳамда фан ютуқларининг ишлаб чиқаришга жорий этилиши борасида тўпланган энг яхши тажрибаларни ўртоқлашдилар.

Кенгаш охирида РСФСР, Украина ва Белоруссия ССР саноат корхоналарида илмий-техника ахборотлари пропагандасининг ютуқлари ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли кинофильмлар намойиш қилинди.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ҚЎПОЛЛИГИ УЧУН

Енгил такси машиналари меҳнаткашларнинг узоғини яқин, оғирини енгил қилади. Вақт танг бўлиб турганда рўпарангдан такси машинаси келиб қолса, қувониб кетасан, киши. Бироқ, бўш машинани тўхтатмай ўтиб кетган ёки ўриндиққа ўтиргандан кўполлик қилган шофердан қаттиқ ранжийсан. Яқинда Тошкентда «ТНВ 79-64» енгил машинасига ишимиз тушди. Шофер Одилов аввал биз айтган манзилга бормайман, деб қайсарлик қилди, сўнгра кира ҳақи масаласида савдолаша бошлади... Бундай камчилик бошқа шоферлар фаолиятида ҳам рўй беряпти. Енгил такси машиналари халқ учун чиқарилган, халққа хизмат қилиши лозим.

Йўловчиларнинг бу хати Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига юборилиб, унда келтирилган фактларни текшириб кўриш, енгил такси машиналаридан фойдаланишда қаттиқ тартиб ўрнатиш илтимос қилинди. Шу муносабат билан қуйидаги жавоб олинди.

Текширишда шофер Одиловнинг ножўя ҳаракати тўла тасдиқланди. Унга виговор эълон қилинди. Яна шундай нуқсон такрорланса, у ишдан бўшатилади. Буйруқ шоферлар орасида муҳокама қилинди. Министрлик транспорт ходимлари орасида тарбиявий ишларни кучайтиришга қаратилган тадбирлар белгилади.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

УСТОЗ

— Унвонингиз муборак!

— Унвонингиз қутлуғ бўлсин, домла!

Фотиҳ Бакиров университет дарвозасидан кириб борар экан, унинг ҳамкасблари, таниш-билишлари, талабалари ана шундай қарши олишди.

Яқинда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан республикамизнинг кекса юридик ходимларидан 12 кишига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» деган фахрий унвон берилди. Ана шу юксак унвонга сазовор бўлганлар орасида юридик фанлари кандидати, профессор Фотиҳ Бакиров ҳам бор.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг республика партия ташкилотларида раҳбарлик лавозимида ишлаган Фотиҳ Бакиров 1920 йилдан Туркистон АССР Марказий ижрокомининг қонун лойиҳаларини тайёрловчи юридик бўлимида адабий таржимон бўлиб хизмат қила бошлайди. Шу даврда унда юридик фанга қизиқиш уйғонади, юрист бўлиш орзуси туғилади.

Унинг бу орзуси ушалди. У Самарқанддаги суд ва маъмурий ходимларни тайёрлаш 2 йиллик курсида суд тузилиши ва жиноят процессидан дарс бера бошлади. Кейинроқ бу курс юридик техникумга айланди. 1932 йилда эса техникум асосида Шўро қурилиши ва ҳуқуқи институти ташкил этилиб, у Тошкентга кўчирилди. Фотиҳ ака бу ерда педагогик ишни илмий иш билан қўшиб олиб борди. Совет ҳуқуқи илмий-текшириш институтида суд тузилиши бўйича илмий тадқиқот ишлари олиб борди. Қимирлаган кир ошади деганларидек, тинмай изланиш, ўз устида қунт билан ишлаш яхши самара берди. Ёш олим 1943 йилда Москва юридик институтида «Чор Туркистонидаги қозилар суди» темасида кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлаб, юридик фанлари кандидати деган унвонни олишга муяссар бўлди. 1962 йилда эса республикамизда фан тараққиёти ҳамда кадрлар тайёрлашдаги хизматларини ҳисобга олиб, унга профессор унвони берилди.

Шу кунгача олимнинг 40 дан ортиқ илмий асар ва мақолалари эълон қилинган. Унинг «СССРда суд ва прокуратура тузилиши», «Юридик терминлар луғати», «Халқ маслаҳатчиси» номли китоб ва қўлланмалари, ҳамда ўнлаб мақолалари юридик фанига муҳим ҳисса бўлиб қўшилди.

Фотиҳ Бакиров педагогик фаолиятини бошлаганига 40 йил тўлди. Шу давр мобайнида у кўплаб малакали юрист кадрлар тайёрлади. Унинг таълимини олган талабалари республикамизнинг турли шаҳар, қишлоқларида совет қонунчилигини мустаҳкамлаш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш йўлида меҳнат қилмоқдалар.

Истеъдодли педагог ва қобилиятли олимни кўпчилик ҳурмат билан «устоз» деб аташади. Бу бежиз эмас. Суд-экспертиза институтининг директори В. Умаров, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети юридик факультетининг маъмурий ҳуқуқ кафедрасининг ўқитувчиси А. Қосимов, жиноят ҳуқуқи кафедрасининг ўқитувчиси Ф. Муҳиддинов, жиноят процесси кафедрасининг доценти Т. Иноятов ўртоқлар кандидатлик диссертацияларини олим раҳбарлигида ҳимоя қилганлар.

Яқинда Фотиҳ ака ҳаётида қувончли воқеа рўй берди. Унинг «Ўзбекистонда жиноят процессуал ҳуқуқининг вужудга келиши ва ривожланиши» деган темада ёзган докторлик диссертацияси факультет илмий советида муҳокама қилиниб, ҳимояга тавсия этилди.

Меҳрибон устоз, тиниб-тинчимас олим Фотиҳ Бакировга сиҳат-саломатлик, узоқ умр, илмий ишларида янги муваффақиятлар тилаймиз.

И. ЗОКИРОВ,
юридик фанлари кандидати.

БЕҲАЁ АЁЛ

ФЕЛЬЕТОН

Ушбу фельетондаги воқеа унча катта бўлиб кўринмагани учун уни қаламга олишни лозим топмаган эдик. Аммо Чинозда бўлиб, хулқ-атворда антиқабоп Мамлакат Маматқулованинг ички дунёси билан танишгач қаламни қўлга олдик. Учраган кишиданми ёки бирор хонадонданми ана шу аёл ҳақидаги фикрингизни айтсангиз десак, ҳамма бир хил жавоб беради: «Бети қурсин, шу аёл кўчиб келгандан бери тинчлигимиз бузилди. Эрига бир раҳмимиз келса, ўзимизга икки раҳмимиз келади».

Фактнинг қайсарлигини каранг. У эгилмайди ҳам, букилмайди ҳам. Бутун қўни-қўшниларнинг тинчлигини бузаётган, эри Тўлқин Аҳмедовнинг силласини қуритиб довдир қилиб қўйган ана шу аёлни танимасангиз минг марта шукур қилинг. Биз унинг «хислатлари»ни бир бошдан ҳикоя қилмасак бутун кирдикорлари салобати билан кўз олдингизда намоён бўлмайди.

Мамлакат билан Тўлқиннинг танишиш воқеаси худди балиқчи билан балиқ эртагини эслатади, кишига. Танноз Мамлакат дарахтнинг баргида юриши билан моҳир балиқчини эслатса, Тўлқин шошиб ўзини қармоққа урган балиқни ёдга туширади. Мамлакат бундай қараса, Тўлқин содда, самимий, қувликни билмайдиган йигит. «Шундай балиқни қармоққа илинтиролмасам, менинг Мамлакат бўлиб юришимнинг ҳожати йўқ, — деди-ю ўн йиллаб турли шаҳарларда тўплаган «тажрибасини» ишга солди. Бунинг устига учрашув поездда юз беряпти: ҳеч ким ҳеч қаёққа шошмайди, суҳбатни қиздира бериш, содда йигитнинг кўнглини кўтариб, ўзига мойил қила бериш учун вақт етарли. «Вазифа,—деб режа тузди ўзича Мамлакат, — Тўлқинни бир кўришдаёқ юрак-юракдан яхши кўриб қолганимни исботлаш. бу йигитсиз яшаш—ҳужрада ҳаёт кечириш билан тенг эканлигини кўрсатиш, йигитнинг ёшлиги, тажрибасизлигидан унумли фойдаланиш ва шу йўл билан бурнидан ип ўтказиб ЗАГС остонасига етаклашдан иборат».

Тажрибасизроқ ҳар қандай кишини, бир имо, бир жилва билан ўзига ром қилиб олишда катта тажриба орттирган бу гўзал жувоннинг ҳаёт йўлига бир назар солсангиз, унинг «нозик» қилиқларидан ажабланмайсиз, «букирни гўр тузатади» дейсиз-у, ўзингизга бир амаллаб тасалли бериб йўлингизга кетаверасиз.

— Бола-чақангиз ёнидан келаётгандирсиз, — қармоқ ташлади Мамлакат.

— Йўқ командировкадан.

— Бола-чақа ёнига денг.

— Ҳали бола-чақа қилганимиз йўқ.

— Шундайми?

Мамлакат уялгандек табассум қилиб ерга қаради.

— Касбингиз нима?

—Инженер.

— Мен адабиётчи, бадиий адабиётни севаман.. Бир оз сукут қилгач ип ташлади,— Сиз техника адабиётини севсангиз керак.

—Нега, бадиий китобларни яхши кўраман, ҳузур қилиб ўқийман.

—Қайси ёзувчини севасиз?

—Толстойни.

Тўлқинни шу ерда қармоққа илинтирган Мамлакат буёғининг расамадини келтирди:

— Шу ёзувчининг тўла тўплами Сизда йўқми?

—Бор.

— Башарти ишонсангиз, малол келмаса 10-15 кунга бериб туролмайсизми?

— Майли.

...Кўрдингизми, қўлга олиш, ипсиз илинтириш йўлларига қандай уста бу аёл. Агар биринчи кўришдаёқ йигитга «сизни яхши кўраман», деса иш чаппасига кетишини ҳам яхши биларди, бу жувон.

Шундай йўллар билан ЗАГС дан ўтиб олган Мамлакат тўйдан кейиноқ Тўлқиннинг адабини боплаб бера бошлади.

— Қонуний эримсан, чизган чизиғимдан чиқсанг, қулоғингдан ҳозирнинг ўзидаёқ дарча очиб қўяман!

—Сенсираманг, хотин.

— Олти ёш кичиксан, овозингни ўчир!

Биринчи кунданоқ иш шу зайлда бошланди.

Хотин янги наъма чиқарди.

— Уч шартим бор,—деди Мамлакат Тўлқинга — мана шуларни бажо келтирсанг суягинг бутун бўлади, бурнинг қийшайиб қолмайди. Биринчидан, ота-онангникига бормайсан. Уларга ёрдам бермайсан! Иккинчидан, қариндош-уруғларингдан узоқроқ турамиз: улар ширин ҳаётимизга заҳар қўшишади. Учинчидан, рухсатимсиз бирор дўстга қўшилмайсан. Фақат ишга боришинг мумкин!

Турмуш бузилмасин деган Тўлқин бу шартларга кўнмай иложи йўқ эди. Тўлқин соатига қараб уйдан чиқадиган. соатига қараб уйга қайтадиган бўлиб қолди. Ота-она ҳам тинчиб кетишар, деб бошқа яшашга рухсат беришди. Тўлқин Янгиер шаҳридаги қурилиш-монтаж бошқармасига бошлиқ бўлиб жўнади.

Мамлакат Янгиерга келиши биланоқ Тўлқин бошлиқ ташкилотда ишлайдиган кишиларнинг рўйхатини олди-ю, эрига юзланди:

— Кассиринг аёл киши бўлгани учун ишдан бўшатилсин. Секретарингнинг эри йўқ экан, бу ердан туёғини шиқиллатсин! Вой, вой бухгалтеринг ҳам аёл экан-ку, тез жўнат! Янгиерда бир оз тургач аюҳаннос солди:

—Дод, Янгиерда турмаймиз. Хотин-қизлар кўп экан, бузилиб кетасан!

Хуллас Мамлакат Янгиерда ҳам Тўлқиннинг шармандасини чиқарди, роса шаллақилик қилди. Шундан кейин Тўлқин Аҳмедов Чиноздаги СМУга йўлланма олди. Бу сафар Мамлакат Чиноздаги янги уйнинг деразасидан туриб бақирди:

— Бу ердаги ҳам штатда хотин-қизлар кўп экан!

Мамлакатхон енгини шимариб олиб Чиноз СМУсининг штатларини ҳам ревизия қилди.

—Сиз ким? Кассирмисиз? Менинг эрим билан юрганмисиз? Юргансиз! Сиз секретарсиз? Так, менинг эрим билан юрганмисиз? Юргансиз! Сиз юргансиз, сиз юрмоқчи бўлгансиз ва ҳакозо...

Мамлакат бу идорадаги ҳамма хотин-қизларни мана шундай савол-жавоблар билан қоралади.

Бир кун кечқурун ишдан сал кечикиб қайтган Тўлқиннинг оёғига хотини пичоқ санчди. Пичоқ чап оёқни тилиб юборди. «Тез ёрдам» машинаси Тўлқинни Тошкентга олиб келди, у даволанди. Уч боланинг ҳурмати деб Тўлқин яна Мамлакат билан яшай бошлади. Яқинда Мамлакат Тўлқиннинг терисини яна шилди

— Нега ота-онангга пул бердинг? Нега мендан сўроқсиз ота-онангникига борасан?

— Ота-она бўлгач боraман-да!

Мамлакат «ҳали шундайми», деди-да, аввал сочини юлди, юзларини юмдалади, қўлларини қонатди, сўнгра милицияга югурди:

—Эрим қонга бўяди, дод золим дастидан!

Сири фош бўлган Мамлакатни ҳеч ким ҳимоя қилмади. Шундан кейин Мамлакат милиция ходимини ҳам ҳақоратлади, устидан алламбало ҳужжатлар тайёрлашини айтди...

Оиланинг аҳволи шундай. Қаерга борса шарманда хотин дастидан уялган Тўлқин Фарғона, Наманган, Тошкент шаҳарларига бориб ишлади, Янгиер ва Чинозга кўч кўтарди.

Буларнинг ҳаммаси уч боламнинг ҳурмати учун,— дейди Тўлқин.—Болалар шу аёлнинг қўлида қолмаса бўлгани, тарбияси нима бўлади..

Мамлакат ҳаётини, қўни-қўшнини, турмуш йўлдошининг идорасидаги ёр-биродарларини ўйламаслиги, улар тўғрисида фикр юритмаслиги мумкин. Аммо уч болани, эр-хотин ўртасидаги фожианинг сабабларини билмайдиган норасталарнинг тақдирини ўйлармикин?

Ўйлаб кўрса яхши! Башарти ана шу содда жумбоққа ҳам ақли бовар қилмаса, ўзидан кўрсин!

Ўздан кўриш-кўрмаслиги Мамлакатнинг ўзига боғлиқ бўлиб қолди.

Воси МАҲКАМОВ.

Каркадиновская Нина Борисовна— 1-шаҳар қон қуйиш станцияси бўлимининг мудири.

Қосимов Ҳошим Қосимович — 12-поликлиника бўлимининг мудири.

Кордон Маша Яковлевна — республика санитария-эпидемиология станциясининг врачи.

Лазарева Лидия Павловна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Дорихоналар бош бошқармаси бўлимининг бошлиғи.

Мирошникова Лидия Петровна — 6-шаҳар касалхонасининг медицина ҳамшираси.

Муҳаммаджонова Мафуха — 1-республика касалхонасининг врачи.

Нульман Фрима Самуиловна — Ленин район санитария-эпидемиология станциясининг врачи.

Павлова Тамара Павловна — 15-поликлиниканинг врачи.

Парошина Валентина Васильевна— 4-туғруқхона бош врачининг ўринбосари.

Поломошнова Анастасия Васильевна — 2-республика руҳий касалликлар касалхонасининг врачи.

Расулова Муазиза — 5-болалар поликлиникасининг медицина ҳамшираси.

Самойлова Ольга Лифимовна — Тошкент вакцина ва сиворотка илмий-текшириш институти цехининг бошлиғи.

Усов Яков Александрович — Ўзбекистон вабога қарши кураш станциясининг врачи.

Филиппова Валентина Васильевна — республика санитария-эпидемиология станциясининг медицина статистиги.

Ҳабибуллина Зания Шакуровна — Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги поликлиникасининг бошлиғи.

Ҳайдаров Соат — 10-поликлиниканинг фельдшери.

Ҳасанова Азиза Қосимовна — 5-тери-венерология диспансерининг медицина ҳамшираси.

Ҳошимов Бурҳон Илёсович — 1-республика касалхонасининг бош врачи.

Ҳошимов Мутал Ҳошимович — 1-шаҳар юқумли касалликлар касалхонасининг бош врачи.

Ҳидоятова Муқаддам — 27-поликлиниканинг врачи.

Хубларова Нина Ефремовна — 1-поликлиниканинг врачи.

Ҳусаинов Содиқ — касаба союзлари курортлар бошқармаси Ўзбекистон республика советининг раиси.

Ҳусанов Ҳамидулла — Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг проректори.

Шоюсупов Рамз Усмонович —2-марказий касалхонанинг бош врачи.

Шиманская Людмила Петровна — 3-туғруқхона бош врачининг ўринбосари.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдуллаева Маҳмуда Абдуллаевна — 1-марказий касалхонанинг врачи.

Авдонина Екатерина Степановна— 19-поликлиника бўлимининг мудири.

Алижонов Абдулбори — 1-республика касалхонаси дорихонасининг бошқарувчиси.

Алимов Шокир — 17-поликлиниканинг фельдшери.

Альтшуллер Ида Борисовна — 8-болалар поликлиникаси бош врачининг ўринбосари.

Боқиева Маълума Боқиевна — 7-туғруқхона бўлимининг мудири.

Берман Анна Иосифовна — 2-болалар юқумли касалхонаси бўлимининг мудири.

Варсанова Евгения Яковлевна — 1-шаҳар санитария-эпидемиология станцияси бўлимининг мудири.

Вулах Ида Исааковна — республика врачлик-физкультура диспансерининг врачи.

Исмоилова Мастура Турсуновна — 3-стоматология поликлиникасининг тиш врачи.

Капкаев Радик Абдуллаевич — Тошкент медицина институти кафедрасининг доценти.

Мақсумова Муҳайё Умаровна — 3-сил касалликларига қарши кураш диспансерининг врачи.

Маликова Ёқут — Тошкент химия-фармацевтика заводининг фасовщицаси.

Маҳмудова Матлуба — 4-тери-венерология диспансерининг врачи.

Маҳмутова Асхабжамол Айзатульевна — «Ташсельмаш» заводи медицина-санитария қисмининг врачи.

Мешчерякова Мария Максимовна— 15-шаҳар касалхонасининг рентген лаборанти.

Миртолипов Асқар Азизович — 1-республика руҳий касалликлар касалхонасининг бош врачи.

Огородникова Нина Михайловна — 2-шаҳар касалхонаси бўлимининг мудири.

Пўлатхонов Шомил Малик ўғли — Н. А. Семашко номли Курортология ва физиотерапия Ўзбекистон илмий-текшириш институти касалхонаси бўлимининг мудири.

Руцкина Фаня Яковлевна — 1-стоматология поликлиникасининг врачи.

Ряснина Антонина Павловна — 21-поликлиниканинг врачи.

Собирова Мансура Исмоиловна — 17-поликлиниканинг врачи.

Саидов Шариф — республика офтальмология касалхонасининг бош врачи.

Тамбовцева Галина Михайловна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги бошқармасининг бошлиғи.

Тареева Валентина Яковлевна — республика венерология диспансери бош врачининг ўринбосари.

Тошбеков Баҳром Усмонович — республика онкология диспансерининг бош врачи.

Телегина Александра Николаевна — шаҳар тез ёрдам медицина станциясининг старший врачи.

Титова Александра Семёновна—2-поликлиниканинг медицина ҳамшираси.

Умаров Собир Одилович — Тошкент врачлар малакасини ошириш институти кафедрасининг ассистенти.

Файзуллаева Ҳамида Мираминовна — 8-туғруқхонанинг врачи.

Фридланд Раиса Моисеевна — 1-республика касалхонасининг врачи.

Ҳусаинова Солия Газизовна — медицина-санитария қисми бўлимининг мудири.

Череда Ольга Владимировна — 6-болалар поликлиникаси бўлимининг мудири.

Черная Галина Францевна — Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг инструктори.

Шевкунова Ольга Семёновна — шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг бош педиатри.

Шершнева Маргарита Васильевна— республика онкология диспансерининг старший медицина ҳамшираси.

Юсупов Карим Юсупович — Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-текшириш институтининг директори.

(Давоми бор).

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

МИСЛСИЗ СУЗИШ

КАНБЕРРА. (ТАСС). Олтмиш беш яшар инглиз қайиқчиси Френсис Чичестернинг Англиядан Австралияга қайиқда қилаётган мислсиз сафари бир юз уч кундан бери давом этмоқда. Англиядаги Плимут портидан 27 августда йўлга чиққан бу қайиқчи Австралиядаги Сидней портигача бўлган қарийб 22 минг километрли масофани юз кунда сузиб ўтмоқчи эди:

«Жипси мос» деб аталган бу елканли қайиқ ҳозир Австралиянинг шарқи-жанубий соҳили бўйлаб сузиб бормоқда ва сафарнинг 105-куни Сиднейга етиб борса керак.

АГРЕССОРЛАРНИНГ АДАБИ БЕРИЛМОҚДА

МОСКВА. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик фронтининг СССРдаги доимий ваккиллиги бошлиғи Данг Куанг Минь Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетида Совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, Вьетнам халқи ўз курашини охирги ғалабага етказишга маҳкам бел боғлаган, деди.

Данг Куанг Минь АҚШнинг Вьетнамдаги агрессия ҳаракатларини қоралаб бундай дейди: Америка авиациясининг Ханой шимолидаги жойларга яқинда қилган ҳужуми АҚШ Вьетнамдаги урушни тобора кенгайтириш йўлидан бораётганлигини кўрсатиб турибди.

— Вьетнам Демократик Республикасига сурбетлик билан қилинган бу ҳужумга жавобан, деди Данг Куанг Минь, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари манфур душманга янгидан-янги зарбалар берадилар.

АҚШ империалистлари ва уларнинг малайлари томонидан Жанубий Вьетнамда қилинган ҳарбий жиноятларни фош қилиш комитети тайёрлаган ва яқинда босилиб чиққан янги ҳужжатнинг мазмунини Данг Куанг Минь матбуот конференцияси қатнашчиларига гапириб берди. Шу ҳужжатдан кўриниб турибдики, Америка империалистлари агрессив урушни кенгайтириб, ҳар қандай одамгарчиликни поймол қилмоқдалар ва бутун дунё халқларининг ғазаб билан билдирган норозиликларига қарамай, Жанубий Вьетнамда уруш олиб боришнинг химиявий воситаларини тобора кенг миқёсда қўлланмоқдалар. Тўлиқ бўлмаган маълумотларга қараганда, ўтган йил Америка агрессорлари Жанубий Вьетнамнинг 26 вилоятида заҳарловчи моддаларни қўлландилар. Етти юз минг гектар экин майдони ва ўрмонлар шу моддалар билан заҳарланди. 150 мингга яқин киши, шу жумладан жуда кўп хотинлар ва болалар ҳам заҳарланди.

Босқинчилар напалм бомбаларни ва ичига оқ фосфор тўлдирилган снарядларни ҳам кенг қўлланмоқдалар.

— Америка жиноятчилари, деди Данг Куанг Минь, Вьетнам халқига қилган ёвузликлари учун қаттиқ жазоланишлари лозим.

АҚШнинг Вьетнамда олиб бораётган химиявий урушини Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг агрессорларга қарши қаҳрамонона курашини акс эттирувчи ҳужжатли фильмлар матбуот конференцияси қатнашчиларига кўрсатилди.

БАЙРАМ МУБОРАК, ТАНЗАНИЯ!

ДОРУССАЛОМ, 8 декабрь. ТАСС мухбири **В. Иванов** хабар беради:

9 декабрда Танзания Бирлашган Республикасининг халқлари шонли сана — мамлакатнинг қитъадаги қисми бўлган Танганьика мустақил деб эълон қилинган кунни нишонладилар. Танганьикаликларнинг чет эл ҳукмронлигига қарши озодлик кураши бир неча ўн йиллар давом этди. Бу кураш 1961 йилда ғалаба билан якунланди. 5 йил муқаддам республиканинг ҳозирги президенти Жулиус Ньерере бошчилигидаги Танганьика африкаликлар миллий иттифоқи партияси Танганьика мамлакатини мустақил деб эълон қилди.

Бу ерда ҳукмронлик қилиб келган Германия, кейинчалик эса Англия мустамлакачилари оғир мерос қолдирдилар. Касалликлар авжига чиққан, аҳолининг турмуш даражаси ҳаддан ташқари паст. ишсизлик оммавий тус олган ва туб аҳоли деярли батамом саводсиз эди. Мамлакат хўжалигининг ҳамма соҳаларида чет эл капитали ҳукмронлик қиларди.

Ҳукумат ва Танганьика африкаликлар миллий иттифоқи партияси мустамлакачилик қолдирган оғир меросни йўқотишга интилиб, миллий саноатни вужудга келтириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва сотишни кооперативлаштириш, миллий кадрлар тайёрлаш ва давлат аппаратини узлуксиз африкалаштириб бориш сиёсатини ўтказдилар.

Танзаниянинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан савдоси ва ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Яқинда бу ерга келган Совет геологлари мамлакат ер остида нефть, кўмир, темир рудаси ва бошқа фойдали қазилмалар борми, деган саволга жавоб беришлари керак.

Ташқи сиёсат соҳасида президент Ньерере ҳукумати ижобий бетарафлик ва ҳарбий блокларда қатнашмаслик сиёсатига амал қилиб, айни пайтда янги мустамлакачиликка кескин қарши чиқмоқда, миллий озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватламоқда. «Биз мустақиллик учун курашганимизда уни ким юқорироқ баҳога сотиб олар экан, деган мақсадда курашган эмасмиз», — деди президент Ньерере.

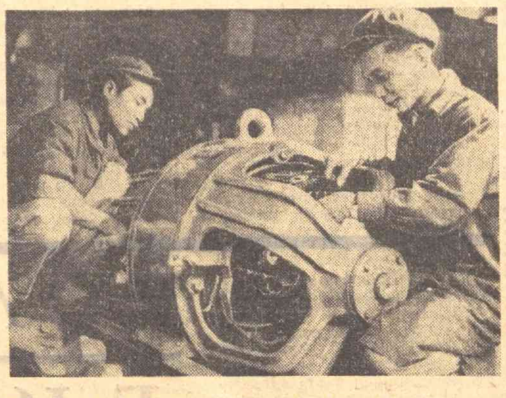

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Ханойдаги радио ускуналари ва алоқа воситалари заводида электр моторлари ва генераторларни ремонт қилиш ҳамда қайта тиклаш жараёнлари ўзлаштирилди. Суратда: ремонт қилинган доимий ток билан ишловчи генераторларни йиғиш пайти.

ВИА—ТАСС фотоси.

ЛАОС. Патет Лао жангчилари отряди душманга зарба беришга тайёр.

ВИА—ТАСС фотоси.

Ажойиботлар... қизиқ ҳангомалар...

ЎЗГА ЖИГАР БИЛАН ЮРГАН ОДАМ

СТОКГОЛЬМ. Яқинда Гетеборг шаҳридаги касалхоналардан бирида профессор Ларс-Эрик Гелин раҳбарлигида Швеция хирургларидан бир группаси жигарни очиш бўйича мураккаб операция қилдилар. Врачлар касал жигарнинг ўрнига бахтсиз ҳодиса туфайли ҳалок бўлган кишининг жигарини қўйишди.

«Экспрессен» газетаси бу операция ҳақида ҳикоя қиларкан, Швецияда 25 марта жигар муваффақиятли равишда алмаштирилганини таъкидлайди.

АМЕРИКА ФОЖИАСИ

ЛОС-АНЖЕЛОС. Маҳаллий госпиталлардан бирида оғир ярадор ҳарбий учувчи 19 яшар Жо Вильсон ётибди. У Вьетнамда эмас, балки уйида ярадор болган. Матбуотнинг хабар беришича, уни Вьетнамга жўнатадиган куни шундай бўлибди. У хонасида кийимларини йиғиб турганида икки марта ўқ узилибди. Шовқин-сурондан чўчиб югуриб келган қўшнилари қонга беланиб ётган Жони... ва унинг онаси ўғлининг устида қўлида пистолет ушлаб турганини кўришибди. Бечора аёл томоғи тўлиб шундай деб қичқирарди: «Мен ўғлимнинг Вьетнамда ўлишини истамаганимдан ва уни яхшиси ўзим ўлдирганимни афзал кўрганимдан шундай қилдим!».

Газеталар бу фожиани ҳеч қандай шарҳларсиз қисқагина хабар қилди. Чиндан ҳам бу ўринда унинг ҳожати ҳам йўқ.

АЖОЙИБ ТОПИЛДИҚЛАР

ДОРУССАЛОМ. Танзаниянинг Аруша ва Нгоронгоро шаҳарлари (Рифтово водийси) орасида жойлашган Энгарука қишлоғи аҳолисининг эътиборини кўп йиллардан бери галати тош уюмлари жалб қилиб келар эди. Археологлар бу култепалар билан қизиқиб қолишди. 1964 йилда Танзаниянинг жамоа тузуми ривожланиши ва миллий маданияти бўйича министрлигининг тарихий департаменти бу ерда қазиш ишларини бошлади. Қазиш Энгарукада қадимда Африка шаҳри мавжуд бўлганлигини кўрсатди. Ер қатлами остидан амфитеатр ва пирамидалар шаклида тошдан қурилган бинолар, жуда кўп сопол идишлар топилди. Археологлар радиометрик ўлчовлар ёрдами билан бизнинг эрамизгача тўртинчи ва саккизинчи асрлар ўртасида бу ерда шаҳар мавжуд бўлганини аниқладилар.

Топилдиқлар орасида анча ғалатиси — тамаки чекадиган бир нечта тош трубкалардир. Улар Африка қитъасига тамаки Америкадан келтирилган деган ривоятдан бир неча аср бурун ишланган. Табиийки, бу ерда чекиш учун тамакидан ташқари бошқа ўсимликлар фойдаланилган. Шуниси таажжубки, қазиш ишлари олиб борилаётган жой яқинида чекиладиган тамаки етиштириш жиҳатидан дунёга донғи кетган қишлоқ ҳам бор.

Энгарукада топилган шиша мунчоқлар бу ерда илгари қўшни районлар билан ва бошқа мамлакатлар билан савдо-сотиқ ишлари ривож топганини кўрсатади. Археологлар яна ҳам қизиқарлиси ҳали олдинда деб умид қилмоқдалар. Энгарука яқинидаги қазиш ишларини 1967 йилда тугаллаш мўлжалланмоқда.

ИНТИЗОМ СИРИ

ЛОНДОН. Футбол шинавандалари «Челси» клубини энг интизомли команда деб ҳисоблашади. Команда тренери Гарри Медгерст ҳам худди шундай фикрда. У эришилган ютуқларни фақат ўз ишининг натижаси деб ҳисоблайди.

Медгерст ўз стадионида турли айбга жарималар шкаласини осиб қўйган: машқларга кечикиб келганлиги учун беш шиллинг, сўкингани учун ҳар бир дағал сўзга уч пенса, ечинадиган хонада чекканлиги учун бир шиллинг жарима тўланади. Агар ўйинчи бу жазога рози бўлмаса ва норозилик билдирса у ҳолда ўн шиллинг жарима тўлаши керак.

Гуноҳкор футболчиларга жарима солиш фақат тарбиявий мақсаднигина кўзламайди. Тўпланган бутун маблағ инвалидларнинг болаларига ёрдам фондига ўтказилади.

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

ЕВРОПАДАГИ КУЧЛАР НИСБАТИ ЎЗГАРМОҚДА

МИЛИТАРИЗМ ВА РЕВАНШИЗМ СИЁСАТИ БАРБОД БЎЛАДИ

АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини бартараф этиш билан бир қаторда Европада тинчликни мустаҳкамлаш, ракета-ядро уруши хавфини тугатиш, мустаҳкам Европа хавфсизлигини таъминлаш ҳозирги замон жаҳон сиёсатининг энг муҳим проблемалари бўлиб қолди. Совет кишиларининг ҳаётий манфаатлари, мамлакатимизда коммунизм қурилишининг тақдири, Европадаги барча социалистик мамлакатларнинг тақдири бу проблемаларнинг ижобий ҳал этилишини тақозо қилади. Совет Иттифоқининг Шимолий денгиздан тортиб Қора денгизгача бўлган жуда катта қисми Европада жойлашган ва Европа билан тарихан боғлангандир. Агар унинг территориясида ҳарбий ёнғинлар рўй берадиган бўлса, у доимо бизнинг халқларимиз ҳаётий манфаатларига хавф туғдириб келган.

Европа хавфсизлиги проблемаси қадимдан давом этиб келяпти. Биринчи жаҳон урушидан бошлаб асримизнинг бутун давомида Европа халқларининг тинч ривожланишига бўлган хавф империалистик давлатлар энг аввало Германиянинг милитаристик кучлари томонидан туғдириб келинди.

Фашистлар Германияси иккинчи жаҳон уруш оловини ёқди. Польша. Чехословакия. Югославия. Дания. Норвегия ва бошқа давлатларга ҳужум қилган ҳам. уларни оёқ остида депсаган ҳам. СССРга қарши ёвузларча агрессив уруш очган ҳам. мамлакатимиз халқлари ва Европа халқларини қашшоқлик ва вайронгарчилик жари ёқасига олиб келишга уринган ҳам Германия фашистларидир.

Мана, эндиликда фашистлар рейхининг тор-мор этилганидан 20 йил ўтгандан кейин Германия Федератив Республикасида урушнинг хавфли ўчоғи тағин алангаланмоқда.

ГФР АҚШдан кейин иккинчи индустрлашган капиталистик мамлакатдир. У капиталистик дунё мамлакатлари ишлаб чиқараётган саноат маҳсулотларининг 9 процентдан кўпроғини ишлаб чиқаради.

ГФРнинг ҳарбий саноат потенциали иккинчи жаҳон уруши арафасидаги фашистлар Германиясининг ҳарбий саноат потенциалидан анча устун туради. Ғарбий Германияда саноат маҳсулоти 1938 йилдаги фашистлар Германиясидагига қараганда уч баравар кўп ишлаб чиқарилмоқда. Худди ана шу кудратли иқтисодий, техникавий ва молиявий негизга таяниб. Ғарбий Германия монополиялари ўзларининг босқинчилик талабларини яна илгари сура бошладилар.

Милитаризациялаш суръатлари жиҳатидан эса Ғарбий Германия ўзининг НАТОдаги шерикларидан анча ўзиб кетди. 1960—1965 йилларда мамлакатнинг ҳарбий харажатлари НАТОдаги ўртача даражадан уч баравар тезроқ ўсди. Ғарбий Германия қўшинларининг сони ва уни қурол ва ҳарбий техниканинг янги турлари билан қуроллантириш жиҳатидан Шимолий Атлантик блокида АҚШдан кейин иккинчи ўринга чиқиб олди. 1966 йилнинг бошигача бундесвер составида 436 минг ҳарбий хизматчи, граждан хизматчиларини қўшиб ҳисоблаганда эса жами 600 мингга яқин киши бор эди. Истаган вақтда миллионлаб кишилик армия тузиш учун бу ерда барча моддий негизлар мавжуддир.

Бонн арбоблари милитаризациялаш сиёсатида у ёки бу формада атом қуролини олиш учун маблағ ажратилишини биринчи ўринга қўймоқдалар ва бу қуролни АҚШдан олиш ёки мамлакатнинг ўзида ишлаб чиқаришга эришиш учун уринмоқдалар. «Вер унд виртшафт» журналининг ёзишига қараганда 1953 йилдан 1965 йилгача бўлган давр ичида Ғарбий Германия бу мақсадлар учун 3.4 миллиард марка маблағ сарфлади. Ҳозир у ерда тинч мақсадларда фойдаланиш учун мўлжалланганига қараганда анча кўп ядро ёнилғиси ишлаб чиқарилмоқда.

АҚШ ёрдамида ГФР НАТО органларида ўз персоналини анча кўпайтиришга эришди. Агар 1956 йили бу ерда борийўғи 17 та ғарбий герман ҳарбий хизматчиси ишлаган бўлса, эндиликда, 10 йилдан кейин НАТОда Ғарбий Германиянинг 1200 дан 1500 гача одами бор. Бонн вакиллари НАТОнинг Вашингтондаги Доимий комитетида — стратегик операцияларни планлаштириш билан шуғулланадиган бош органида ўрнашиб олдилар.

1945 йилда фашистлар рейхи тор-мор қилингандан кейин Европада пайдо бўлган давлат чегараларидан норози эканлиги, дунёнинг ҳозирги сиёсий харитасидан норози эканлигини очиқдан-очиқ айтишга журъат этган ва реваншчиликни, мавжуд ҳолатни ўз фойдасига куч билан ўзгартиришни ўзининг асосий ташқи сиёсий йўли деб эълон қилган бирдан-бир йирик империалистик давлат ҳам Германия Федератив Республикасидир.

Дастлабки кунлардан бошлабоқ ГФРнинг ташқи сиёсати реваншчилик, иккинчи жаҳон уруши якунларини ўз фойдасига хизмат қилдириш билан суғорилгандир. «Шарқий Германиянинг Одер ва Нейсе бўйлаб ўтадиган чегаралари ҳеч тўғри келмайди», — деган эди К. Аденауэр. 1963 йилнинг октябрь ойида ГФР канцлери лавозимига Л. Эрхард кўтарилди. У ҳам реваншчилик йўлини тута бошлади. 1965 йил 10 ноябрда бундестагга ўтказилган сайловлардан сўнг парламентда берган ҳукумат баёнотида у Ғарбий Германия «куролсизланиш, кескинликни юмшатиш ва хавфсизликни таъминлаш бўйича бирорта ҳам тадбир тақсимланган Германия концепцияларига асосланмаган»лигини исботлаш учун астойдил ҳаракат қилади деган эди. Бу, социалистик мамлакатлар ва Европадаги барча халқларнинг тинчликсеварлик ҳаракатларига қарама-қарши айтилган янги фикр эди.

Ғарбий Германиядаги кўпгина ҳукмрон арбоблар 1937 йилги чегараларнигина эмас, балки ГФРнинг «Бисмарк Германияси» меросхўри эканлигини даъво қилар экан, Германияни 1871 йилги чегаралар бўйича қайта тиклашни талаб қилмоқдалар. Масалан, ҳозирги мудофаа министри Хассель «Германия Бисмарк империяси чегаралари бўйича тикланмоғи керак. Потсдам шартномаларига биноан белгиланган чегаралар ҳеч қачон қонуний деб тан олинмайди» деган даъволарни илгари сурмоқда. У 2000 йил Октябрь революциясининг 83-йили билан тўғри келишига йўл қўймаслик керак деган ғояни илгари сурмоқда.

Реваншизм ғоялари фашистлар рейхининг тажовузкорона гимнини тиклашда ўз ифодасини топди. 1965 йилдан бошлаб унда «Маасдан Мемелгача, Эчдан Бельтагача... Германия, Германия ҳамма нарсадан улуғвор, у бутун дунёда ҳамма нарсадан устун» деган жумлалар қайта тикланган ва реваншчилар эндиликда уни очиқдан-очиқ куйламоқдалар.

Маълумки, Маас — Франция, Бельгия ва Голландияни кесиб ўтадиган дарёдир. Мемель эса Неманьнинг қуйи оқими. Бельта бўғози сувлари Дания эталларигача етади. Эч — Шимолий Италиядаги Адиджа дарёсининг немисча номидир. Хуллас, гимндаги юқорида қайд қилинган жумлалар Германия империясини тиклаш тўғрисидаги талаблардан иборатдир.

Европадаги вазиятни янада кескинлаштириш учун икки асосий империалистик куч — АҚШ ва ГФР ҳарбий иттифоқ тузмоқда. Бу иттифоқнинг ўзгачалиги шундан иборатки, шериклардан ҳар бири ўз режаларини амалга ошириш учун бошқасининг кучидан фойдаланишга интилади. Американликлар ҳам, Ғарбий Германия империалистлари ҳам Европада халқаро кескинликни кучайтиришга ўз планлари бўйича интилмоқдалар. Боннлик милитаристлар реваншчилик учун интилаётган бўлса, АҚШ ўз қўшинларини, ўз базаларини Европада сақлаб қолиб, Ғарбий Европа мамлакатлари экономикаси ва сиёсатига тўғридан тўғри таъсир ўтказиш учун интилмоқдалар.

Бундай сиёсий йўлнинг жуда катта хавф туғдираётгани ўз-ўзидан маълум. АҚШ ва ГФРнинг маккорона планлари энг аввало СССР ва бошқа социалистик мамлакатларга, Европадаги ва бутун дунёдаги хавфсизликка қарши қаратилгандир.

Албатта, Ғарбий Германияда реваншчилик ва милитаризм сиёсати немис халқи учун қандай оғир оқибатлар олиб келиши мумкинлигини тушунадиган кучлар ҳам мавжуд. Бонннинг ҳукмрон доиралари сиёсатига қарши норозилик Ғарбий Германия аҳолиси орасида тобора кучайиб бормоқда. Худди шунинг учун ҳам бу ерда узоқ давом этган ҳукумат кризиси рўй берди. Монополистик реваншчи доиралар бу кризисдан ўзларининг тагги бўш позицияларини мустаҳкамлаб олиш учун фойдаландилар, канцлерлик лавозимига гитлерчи нацист Кизингерни қўйдилар.

Ҳозир ГФРда 1956 йилдан бери Германия Коммунистик партиясининг тақиқланишини бекор қилиш ва Компартиянинг легаль фаолиятини тиклаш учун ҳаракат кучаймоқда. Марказий Европада Германия Демократик Республикаси тинчлик вахтасида турипти. У Германияда тинчлик, демократия ва социализмнинг мустаҳкам таянчидир.

ГДР Европадаги етакчи индустрлашган мамлакатлардан бири. У маҳсулот ҳажми жиҳатидан Европада бешинчи ўринда, жаҳондаги йирик саноат мамлакатлари орасида эса тўққизинчи ўринда туради. ГДРнинг ҳаётий манфаатлари Марказий Европада тинчликни мустаҳкамлаш ва Европа хавфсизлигини таъминлашга мос бўлиб тушади. Мамлакат ҳукумати бундан кейин Германиянинг айби билан уруш бошланмаслиги учун бутун куч-ғайратини сафарбар этмоқда. Худди шунинг учун ҳам ГДР ҳукумати ГФР ҳукуматига ва бундестагига ядро қуролидан воз кечиш, ҳар иккала герман давлатининг армияларини қисқартириш, бир-бирига қарши куч ишлатмаслик, мавжуд миллий масалаларни музокаралар йўли билан ҳал этиш тўғрисида конкрет таклифлар билан мурожаат қилди. Бироқ, Бонн ҳукмрон доиралари бу таклифларни рад этмоқдалар ва бу билан Европа хавфсизлигига раҳна солмоқдалар, ҳар иккала герман давлати ўртасидаги ўзаро муносабатларни кескинлаштирмоқдалар.

Тарихдан маълумки, ўтмишда Германия империализми ўтказиб келган реваншчилик ва милитаризм сиёсати доимо барбод бўлиб келди. Дунёдаги ва Европадаги кучларнинг ҳозирги нисбати, агар ГФР сўздан амалий ишга ўтган тақдирда ҳам, бу унинг тўла ва бутунлай тор-мор қилинажаклигини кўрсатиб турипти.

И. ВОЛОДИН,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори, «Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ БОШ КЕНГАШИНИНГ XVI СЕССИЯСИДА

СОФИЯ, (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари федерацияси бош кенгаши сессиясининг навбатдаги мажлиси химия, нефть саноати ва шунга туташ саноат тармоқлари меҳнаткашлари Касаба союзларининг халқаро бирлашмаси раиси Шандор Силади нутқи билан бошланди. Силадидан сўнг Индонезия касаба союзларининг вакили С. Сурасто сўзга чиқиб, Индонезия меҳнаткашларининг реакцияга қарши олиб бораётган мураккаб ва машаққатли курашини ҳикоя қилиб берди.

Сўнгра Хитой вакилига сўз берилди. У, сессия минбаридан Совет Иттифоқига, Жаҳон касаба союзлари федерациясига туҳматлар қилиш учун фойдаланишга уринди. Раислик қилувчи неча марталаб огоҳлантиришига қарамай, Хитой вакили буларга қулоқ солмагач, мажлис раиси унинг гапини тўхтатиб танаффус эълон қилди. Лекин танаффусдан кейин ҳам 45 минут давомида Хитой вакили минбардан тушмай тура берди ва у ҳамда Хитойнинг бошқа вакиллари мажлисни давом эттиришга имконият бермай тўполон қилаберганлиги сабабли сессия мажлиси тўхтатилади ва эндиги кунга кўчирилади, дейилган.

МЭР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ, ЛОЖ КЕЧИРИМ СЎРАМОҚДА

НЪЮ-ЙОРК. 8 декабрь, (ТАСС). Америка ҳарбий полицияси Сайгон мэри Ван Ван Куани «янглишиб» қамаб қўйилганлиги натижасида бугун Сайгоннинг дипломатик доираларида катта сурон кўтарилди.

ЮПИ агентлиги мухбирининг Сайгондан берган хабарида айтилишича, Американинг Жанубий Вьетнамдаги элчиси Лож шу воқеа муносабати билан шахсан кечирим сўришга мажбур бўлган.

САЛЬВАДОР КОММУНИСТЛАРИНИНГ БАЁНОТИ

САН-ХОСЕ. (ТАСС). Сальвадор Компартияси Марказий Комитетининг Сиёсий комиссияси Хитой Компартияси Марказий Комитети XI пленумининг қарорлари хусусида баёнот эълон қилди. Баёнотда айтиладики, биз Хитой Коммунистик партияси раҳбарлигининг ҳаракатлари, «Халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигига зарар етказмоқда, миллий озодлик ҳаракатини заифлаштирмоқда, шунингдек бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни таҳлика остида қолдирмоқда», деб ҳисоблаймиз.

Сальвадор Компартияси, дейилади баёнотда, Хитой Коммунистик партиясининг коммунистик ва ишчи партияларнинг 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашлари қарорларига зид бўлиб тушаётган «алоҳида» йўлига қўшилмайди.

Сиёсий комиссия баёнотида айтиладики, Хитойда «буюк пролетар маданий революцияси» деган ном остида қилинаётган ишлар марксизм-ленинизмни бузмоқда».

Баёнотда Хитой Компартиясининг раҳбарлари томонидан Советларга қарши ўтказилаётган кампания ҳамда уларнинг Вьетнам халқини ҳимоя қилишда бирглашиб ҳаракат қилишдан бош тортаётганлиги қораланади.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Қўшиқлар. 9.30—Кичик концерт. 9.45—Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.). 10.10—Симфоник куйлар. 10.30—Енгил куйлар. «Валюта реформаси ва доллар». 11.25—Музикали танаффус. 12.15—Спорт (рус). 12.30—Шу кун қўшиқлари. 13.30—Шопен вальслари ва мазуркалари. 16.15—Музикали соат. 17.20—Уйғур куйлари. 18.10—Рус ҳазил қўшиқлари. 18.30—Романслар. 19.20—Озарбайжон куйлари. 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси. 20.30—Концерт. 21.20—Музикали салом. 22.10—«Хоразм қўшиғи» операсининг монтажи.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00—**Қўғирчоқлар ҳикояси** (болалар учун).

17.30—**Телевизион янгиликлар** (ўзбек ва рус тилларида).

Ўзбек тилида: 17.50—**Истиқбол эгалари** тележурнали («Ёшлик» студияси). 18.40—**Ота-оналар университети.**

19.25—**Эртаги кун программаси.**

19.30 дан—**Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади

Рус тилида: 17.00—**Кекса кедр дарахти** (мультфильм). 17.20—**Ленинградда туғилганлар** (ҳужжатли фильм). **Марий ўлкаси ҳақида** (концерт). 18.25—**Илмий-оммабоп фильм.** 18.45—**Тошкент янгиликлари.** 18.55—**Телеспектакль.**

Ўзбек тилида: 20.05—**Замондош** (телеочерк). 20.20—**Тошкент янгиликлари.** 20.30—**Концерт.** 21.10—**Беш йиллик одимлари** (телефильм). 21.20—**Севги афсонаси** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—10/XII да **Санъат усталари концерти,** 11/XII да кундуз **Дилором,** кечқурун **Боғчасарой фонтани.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—10/XII да **Уғирланган умр,** 11/XII да кундуз **Оқ кабутар,** кечқурун **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—10/XII да **Тошболта ошиқ,** 11/XII да кундуз **Ота ўғли,** кечқурун **Махтумқули.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—**Узбек цирки,** йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан** ва **қизиқчилар группаси.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11 декабрь кундуз соат 12 да 7—10-синф ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича

«МУҚИМИЙ ВА ФУРҚАТ АСАРЛАРИ МУЗИКАДА»

деган темада биринчи

лекция-концерт

Лектор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос **Илёс Акбаров.**

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Меҳри Абдуллаева, Дилором Шерова, Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов,** солистлардан **Холисхон Кодирова, Ғафур Азимов** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Абонементлардан ташқари билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида соат 12 дан сотилади.

11 декабрда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: VI Бутуниттифоқ фестивали лауреати, Тўхтасин Жалилов номли ўзбек халқ чолғу оркестри, ўзбек ашула ва рақс ансамбли, Ўзбекистон ССР халқ артисти — **Ғулом Абдураҳмонов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Дилором Шерова, Тоштемир Шарипов,** солистлардан: **Холисхон Қодирова, Гулшод Отабоева, Инна Горлина, Дилбар Фаёзова, Турсун Ғиёсов, Зебо Аминова, Вилоят Оқилова, Фахриддин Дўстмуҳамедов, Хайриддин Фаёзов, Раббим Ҳамдамов.**

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида соат 12 дан сотилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36543, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши—В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик—В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

ИНДЕКС 64543. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 08982.